

ผลสัมฤทธิ์ในการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT) ในวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (MGT 1001)
เรื่องการบริหารธุรกิจทั่วไป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

โดย

รองศาสตราจารย์ จีรพร ศรีทอง

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	ก
สารบัญตาราง.....	ค
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ชื่อหัวข้อวิจัย.....	1
ชื่อนักวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
สมมติฐานของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
2 ทฤษฎี แนวคิด และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
ทฤษฎีความต้องการ.....	3
ทฤษฎีแรงจูงใจและผลที่เกิดขึ้น.....	8
เทคนิคความรับผิดชอบต่อสังคมที่องค์กรจะพึงมี.....	13
ระบบเศรษฐกิจ.....	17
เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	26
3 กระบวนการวิจัย.....	37
ตัวแปรที่สนใจ.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
การกำหนดเครื่องมือในการวิจัย.....	37
ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	38
แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38

สารบัญ

	หน้า
4 ผลการศึกษาวิจัย.....	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์.....	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสนใจ.....	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจ.....	42
ทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา.....	44
5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	46
ผลสรุปและข้อสังเกต.....	46
ข้อเสนอแนะ.....	47
บรรณานุกรม.....	48

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์.....	5
ตารางที่ 2	ตารางสรุปความแตกต่างของระบบเศรษฐกิจทั้ง 3 แบบ.....	25
ตารางที่ 3	ความแตกต่างของการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนรู้แบบดั้งเดิม.....	32
ตารางที่ 4	ข้อมูลด้านประชากร.....	40
ตารางที่ 5	ทดสอบผลต่างคะแนนเมื่อ นักศึกษา มีจำนวนการลงทะเบียนต่างกัน.....	41
	ทดสอบผลต่างคะแนน เมื่อ นักศึกษา มีจำนวนการเข้าเรียนต่างกัน	
	ทดสอบผลต่างคะแนน เมื่อ นักศึกษา มีการเตรียมตัวต่างกัน	
	ทดสอบผลต่างคะแนน เมื่อ นักศึกษา มีการทบทวนต่างกัน	
ตารางที่ 6	ผลการบรรยายในหัวข้อความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ.....	43
	ทดสอบคะแนนความต่างระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน	
ตารางที่ 7	ทดสอบความต่างคะแนน เมื่อมีเพศต่างกัน.....	44
	ทดสอบความต่างคะแนน เมื่ออายุแตกต่างกัน	
	ทดสอบผลต่างคะแนนเมื่อ นักศึกษา มีจำนวนการลงทะเบียนต่างกัน	
	ทดสอบผลต่างคะแนน เมื่อ นักศึกษา มีจำนวนการเข้าเรียนต่างกัน	

บทที่ 1

บทนำ

1. **ชื่อหัวข้อ :** ผลสัมฤทธิ์ในการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT) ในวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (MGT 1001) เรื่องการบริหารธุรกิจทั่วไป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. **ชื่อนักวิจัย :** ร ศ. จริพร ศรีทอง

3. **วัตถุประสงค์การวิจัย :**

3.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักศึกษาจากการเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT)

4. **ความสำคัญของปัญหา :** นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง หลายคนมีความรู้สึกที่ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ เป็นวิชาที่ยากต่อการทำความเข้าใจ ยากที่จะนำไปประยุกต์ใช้และยากต่อการจดจำกระบวนการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (MGT 1001) ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ รัฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศึกษาศาสตร์ แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับวิชานี้น้อยมาก เนื่องจากเห็นว่ามีความหมายจำนวนมากมีกระบวนการบริหารหลายขั้นตอน เกินความสามารถที่จะทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในหัวข้อเรื่องการบริหารธุรกิจทั่วไป มีนักศึกษาจำนวนน้อยที่ให้ความสนใจ กลับบ้านไปทบทวนขั้นตอนและวิธีการจนเกิดความเข้าใจ สามารถทำการจดจำและนำไปประยุกต์ใช้ได้

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า สมควรให้ความสำคัญและสนใจแก้ไขปัญหานักศึกษาที่ไม่สนใจและมีอคติต่อ วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ เพื่อให้ให้นักศึกษาที่เห็นว่าวิชาการบริหารธุรกิจทั่วไป เป็นวิชาที่มีเนื้อหาไม่ยาก ยุ่งยากนั้น แท้จริงแล้วนักศึกษาสามารถศึกษาหาความรู้ ทบทวน ทำความเข้าใจได้ง่าย มีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อกระบวนการบริหาร และนำความรู้พื้นฐานทางการบริหารไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการทราบความรู้ความเข้าใจทางวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (MGT 1001) เรื่องการบริหารธุรกิจทั่วไปและสามารถเข้าใจบทเรียนและเนื้อหาการบริหารธุรกิจทั่วไปมากขึ้น โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT) รวมถึงเกิดความรู้สึกและทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (MGT 1001) และสามารถสอบผ่านกระบวนวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (MGT 1001)

5. สมมติฐานของการวิจัย

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักศึกษาจากการเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ มีความแตกต่างกัน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ :

6.1 ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักศึกษาจากการเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT)

6.2 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น และมีความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมมากขึ้น

6.3 เป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (MGT1001) เรื่องการบริหารธุรกิจทั่วไปของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธี กลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT) มีดังนี้

1. ทฤษฎีความต้องการ
 - 1.1 ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์
 - 1.2 ทฤษฎีความต้องการ ERG ของแอลเดอร์เฟอร์
 - 1.3 ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคคลีน์แลนด์
2. ทฤษฎีแรงจูงใจและผลที่เกิดขึ้น
3. เทคนิคความรับผิดชอบต่อสังคมที่องค์กรจะพึงมี
 - 3.1 ความหมายของ CSR
 - 3.2 ระดับของ CSR
 - 3.3 ประเภทของ CSR
 - 3.4 หลักแนวคิดของ CSR
4. ระบบเศรษฐกิจ (Economic System)
5. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1. ทฤษฎีความต้องการ

มีผู้ให้ความหมายของความต้องการ (Need) ไว้หลายรูปแบบ ดังนี้
ความต้องการ หมายถึง ความอยากได้หรือประสงค์จะ ได้และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ร่างกายเกิดการขาดความสมดุล เนื่องจากมีสิ่งเร้ามากระตุ้น มีแรงขับ

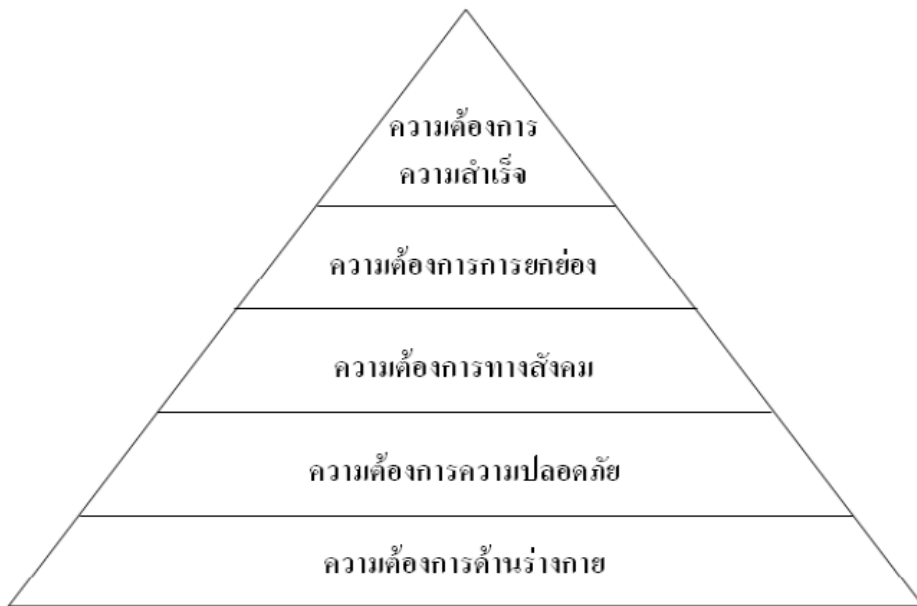
ภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่นิ่ง ต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็กลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่ง และก็จะเกิดความต้องการใหม่ๆ เกิดขึ้นมา ทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 323)

ความต้องการ คือการที่คนส่วนใหญ่มักจะมีพฤติกรรม แนวทางมุ่งไปยังเป้าหมายกับการสนองความต้องการให้สมดังความต้องการนั้น ๆ เช่น มนุษย์มีความต้องการทางร่างกาย ทำให้ต้องกิน นอน ขับถ่าย ฯลฯ อยู่ตลอดเวลา ซึ่งคนเราจะมีวิธีการในการที่หาวิธีสนองความต้องการเหล่านั้น

ดังนั้นการศึกษาเรื่องของความ ต้องการ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เราได้เข้าใจถึงพฤติกรรมของคน (วิภาดา คุณาวิคติกุล, 2549)

ความต้องการเป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะได้รับการตอบสนองความพอใจของบุคคลเป็นความต้องการที่ลึกซึ้งกว่าความจำเป็น ความต้องการเกิดจากการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคมซึ่งถือว่าเป็นความต้องการด้านจิตวิทยา เป็นความต้องการการยอมรับและการยกย่องจากสังคมนวมทั้งความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญ ลักษิตานนท์, สุกร เสรีรัตน์ และองอาจ ปทะวานิช, 2541, หน้า 12) ความต้องการเป็นแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรม หรือเป็นสภาวะของร่างกายที่ขาดความสมดุล (กมลลา ลำพูน, 2542, หน้า 20)

สรุปได้ว่า ความต้องการเป็นสภาวะของคนที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังหรือสิ่งที่ควรจะเป็นกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หากมีความแตกต่างกันก็เกิดความต้องการขึ้น มนุษย์จะเติมสิ่งที่ขาดไปเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นกับสิ่งที่เป็นจริง โดยความต้องการของมนุษย์มีทั้งความต้องการทางร่างกาย และจิตใจ

ตารางที่ 1 ลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์

1.1 ทฤษฎีความต้องการตามลำดับชั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

มาสโลว์ (Maslow, 1970 อ้างถึงใน กรองจิตต์ ยิ้มไพบุลย์, 2546, หน้า 26 - 27)

นักจิตวิทยาได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ มีลำดับชั้นความต้องการที่เรียกว่า Hierarchy of Needs โดยตระหนักถึงความต้องการในระดับต่าง ๆ ของมนุษย์เป็นจุดสำคัญ โดย ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ตั้งอยู่บนสมมติฐาน 3 ประการ คือ

- มนุษย์ทุกคนมีความต้องการ โดยทุกคนต้องการโดยธรรมชาติซึ่งมีอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด

ถ้าความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วก็จะหมดไป และความต้องการอื่นเข้ามาแทนที่ จะเริ่มตั้งแต่เกิดจนตาย

- ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

- ความต้องการของมนุษย์จะมีลักษณะเป็นลำดับชั้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับความต้องการ (Hierarchy of Needs) ในขณะที่ความต้องการชั้นต่ำได้รับการตอบสนอง

บางส่วนแล้วความต้องการขั้นสูงถัดไปก็จะเกิดตามมาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมต่อไป ความต้องการของมนุษย์แบ่งออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

(1) ความต้องการทางร่างกาย หรือ ความต้องการพื้นฐานทางสรีระ (Basic Physiological Needs or Biological Needs, Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ อากาศ อาหาร น้ำ ยารักษาโรค การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด การเคลื่อนไหว ความต้องการทางเพศ และความไม่สมดุลทางร่างกายต่างๆ เป็นต้น

(2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety and Security Needs) ได้แก่ ความต้องการความมั่นใจ ความเท่าเทียมกัน ความมั่นคง ความไว้วางใจ ความปลอดภัย จากสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตราย

(3) ความต้องการด้านสังคม หรือความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs and Social Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นสังคมนำได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอยู่เสมอ และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสังคมอยู่เสมอ หรือต้องการครอบครัว ต้องการใกล้ชิดกับเพศตรงข้าม

(4) ความต้องการยอมรับนับถือ หรือความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs, Self – Esteem Needs) ได้แก่ การตระหนักในคุณค่าและความสามารถของตนเอง ต้องการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น การได้รับความอิสระเสรี

(5) ความต้องการที่จะบรรลุความสำเร็จสมหวังในชีวิต (Self – Actualization Needs, Self – Realization, Self – Fulfillment Needs) ได้แก่ ความต้องการอยากที่จะสำเร็จตามความนึกคิดหรือคาดหวัง ทะเยอทะยาน ใฝ่ฝัน ภายหลังจากที่ได้รับการตอบสนองทั้ง 4 ชั้น อย่างครบถ้วนแล้ว ความต้องการในขั้นนี้จึงจะเกิดขึ้นและมักจะเป็นความต้องการอิสระ เฉพาะแต่ละคน ซึ่งต่างคนต่างมีความนึกคิด ต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตน ต้องการไปให้ถึงความสามารถสูงสุดของตน

สรุปได้ว่าทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์เป็นจุดเริ่มต้นของการจูงใจมนุษย์ซึ่งเป็นสัตว์สังคมที่มีความต้องการไม่สิ้นสุด ตั้งแต่เกิดจนตายมนุษย์ทุกคนมีความต้องการ

ตลอดเวลา และจะต้องการมากขึ้นเรื่อยไปตามลำดับขั้น ถ้าความต้องการในขั้นต้นได้รับการตอบสนองพอสมควรแล้วก็就会有ความต้องการที่สูงขึ้นถัดไป

1.2 ทฤษฎีความต้องการ ERG ของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Motivated Need Hierarchy Theory)

แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer อ้างถึงใน นันทนา ผ่องแผ้ว, 2543, หน้า 13) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ไว้เป็น 3 ระดับ คือ

- ความต้องการมีชีวิต (Existence Needs) เป็นความต้องการที่ตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกาย และความต้องการความปลอดภัย
- ความต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่มีมิตรสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย
- ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการสูงสุด รวมถึงความต้องการได้รับการยกย่องและความสำเร็จในชีวิต

สรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์คล้ายคลึงกับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ซึ่งจะแตกต่างจากมาสโลว์ในประเด็นที่ว่า

(1) ความต้องการของมนุษย์อาจกลับไปกลับมาได้ไม่จำเป็นต้องเริ่มจากความต้องการระดับต่ำไปสู่ระดับสูงเสมอไปดังเช่นกระบวนการความเจริญก้าวหน้าถูกกดคั้นไม่ได้รับการตอบสนองก็จะถอยกลับมาสู่ความต้องการทางสังคม หรือความต้องการเพื่อดำรงชีพแทน

(2) คนมีความต้องการหลาย ๆ ชั้นได้ไม่จำเป็นต้องก้าวทีละขั้นเช่น คนมีความต้องการทางร่างกายเพื่อการอยู่รอด พร้อมกันนั้นก็ต้องมีเพื่อนฝูง และการยอมรับนับถือด้วย เป็นต้น

1.3 ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคคลีแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory)

แมคคลีแลนด์ (McClelland, 1961, อ้างถึงใน กรองจิตต์ ยิ้มไพบุลย์, 2546, หน้า 29 - 30) ได้เน้นความต้องการไว้ 3 ประเภท คือ

(1) ความต้องการประสบความสำเร็จ หรือความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Need for Achievement) เป็นความต้องการมีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา

(2) ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (Need for Affiliation) เป็นความต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

(3) ความต้องการอำนาจ (Need for Power) เป็นความต้องการมีที่จะให้ผู้อื่นประพฤติหรือปฏิบัติตามที่ตนต้องการที่จะมีความรับผิดชอบในการควบคุมผู้อื่น จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ในการทำงานบุคคลากรจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ด้านประกอบกัน เช่น ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สัมพันธภาพระหว่างบุคคลากรภายในสถานประกอบกิจการและความต้องการของผู้ปฏิบัติงานซึ่งความต้องการของบุคคลนั้นมีทั้งความต้องการทางกายภาพและความต้องการทางจิตใจหรือในสังคม เพราะสังคมเปลี่ยนแปลงไป ก้าวหน้าขึ้น การที่แต่ละองค์กรจะบรรลุผลการดำเนินงาน ได้ดีนั้น ควรคำนึงถึงความต้องการของผู้ปฏิบัติงานมีความแตกต่างกัน และตอบสนองความต้องการนั้น จะเป็นไปตามลำดับความต้องการที่มีอยู่ในระดับมากไปยังความต้องการที่มีระดับน้อย

อย่างไรก็ตาม ความต้องการของบุคคลจะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการแล้วบุคคลนั้น ๆ จะมีความต้องการอย่างอื่นต่อไป ดังนั้น ความต้องการของบุคคลต่างกันทำให้การตอบสนองแตกต่างกันไป

2. ทฤษฎีแรงจูงใจและผลที่เกิดขึ้น

สมิท และ วิลเลียม (Smith and William, 1958) อธิบายว่าแรงจูงใจในบุคคลเกิดจากปัจจัย 2 ประการ ได้แก่ ความคิดหวังที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย และการที่มีค่านิยมในเป้าหมายนั้นๆ คำอธิบายนี้อาจเปรียบได้กับคำพูดของคนบางคนที่ว่า “ถ้าฉันพยายามเต็มที่ ฉันจะทำสำเร็จหรือไม่” กล่าวโดยสรุปได้ว่า ถ้าบุคคลมีความคาดหวังที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย และเป้าหมายนั้นเป็นเป้าหมายที่บุคคลชอบ พอใจ ศรัทธา มองเห็นคุณค่า พร้อมปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งนั้นจะเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมที่เข้มข้นแก่บุคคลได้

จากการศึกษาค้นคว้าของ เบนจามิน เอช บลูม และคณะ (Benjamin H. Bloom and other, 1956) สรุปว่าผลการศึกษจะทำให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลง 3 ด้านคือ

ด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) เป็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความรู้ความจำ หรือความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เช่น มีความรู้มากขึ้น มีความคิดอ่านดีขึ้น

ด้านจิตใจ (Affective Domain) เป็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการจูงใจความรู้สึก ค่านิยม และคุณธรรมต่างๆ เช่น มีความเชื่อมั่นมากขึ้น มีความรับผิดชอบดีขึ้น มีความหนักแน่นรอบคอบยิ่งขึ้น รักที่จะเรียน รักที่จะรู้มากขึ้น ใฝ่ในความดี ความยุติธรรม รักษาความงามความเป็นระเบียบ เป็นต้น

ด้านทักษะ (Psychomotor Domain) เป็นการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับพฤติกรรม ภายนอกหรือในด้านการปฏิบัติตนเอง โดยมีความคล่องแคล่ว มีความชำนาญในการ กระทำสิ่งต่างๆ เช่น ทำงานได้รวดเร็วขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การศึกษาต่อในระดับปริญญาโทผู้ศึกษาต่อก็มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ตนมีสติปัญญา ที่ดีขึ้น มีความรู้เกี่ยวกับวิชาที่เรียน มีทักษะและความชำนาญในด้านต่างๆ เพื่อนำไปใช้ ประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการจัดการการศึกษา จึงเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้ง 3 ด้านดังกล่าว และการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ด้านนี้จะต้องเปลี่ยนไปในลักษณะที่สมดุล ไม่เน้นหนักเพียงด้านใดด้านหนึ่ง และละเลยด้านอื่นเสีย เช่น เน้นแต่เพียงความรู้ ทฤษฎี หรือเนื้อหาวิชา จนกระทั่งละเลยด้านจิตใจ คุณธรรมความดี หรือละเลยปฏิบัติหรือการ นำความรู้ไปใช้ในสภาพที่เป็นจริงเป็นปัญหาอยู่ในทุกวันนี้

ตุลา มหาพสุธานนท์ (2545, 211) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือ แรงผลักดันทั้งภายนอก และภายในตัวบุคคลหรืออินทรีย์ซึ่งกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่สนองตอบต่อความ ต้องการของตน นั่นคือ ความสัมพันธ์ระหว่าง ความต้องการ แรงขับ และรางวัลเป็นสิ่ง ล่อใจ รวมทั้งเป็นแรงกระตุ้นที่จะทำให้บุคคลรักษาพฤติกรรมเหล่านั้นไว้ แต่บุคคล จะเลือกแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองที่เหมาะสมที่สุดในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่าง กันไป พฤติกรรมที่เลือกแสดงนี้จะเป็นผลมาจากลักษณะของบุคคล บรรยากาศ และ สภาวะแวดล้อมขององค์การ การจูงใจคือ ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่

จนงานขององค์การบรรลุ เป้าหมายโดยมีเงื่อนไขว่า การทุ่มเทนั้นเพื่อการสนองความต้องการของคนนั้น การระบุว่าให้งานขององค์การบรรลุเป้าหมายเพราะการจงใจเป็นเรื่องของการทำงานให้องค์การซึ่งแสดงถึงพลังที่กระตุ้นพฤติกรรม การกำหนดทิศทางของพฤติกรรมมีลักษณะเป็นความ มุ่งมั่นอย่างไม่ลดละ ไปยังเป้าหมายหรือสิ่งจูงใจนั้น ดังนั้น การจงใจจะประกอบไปด้วย

- ความต้องการเกิดขึ้นจากความไม่สมดุลระหว่างกายและจิตใจ หมายความว่า เป็นสภาวะภายในร่างกายที่ก่อให้เกิดความประทับใจในผลของการกระทำอย่างหนึ่ง หากความต้องการ ที่เกิดขึ้นได้รับการตอบสนองความรู้สึกจะผ่อนคลายหากความต้องการที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความรู้สึกจะตึงเครียด ตามปกติพื้นฐานของความ ต้องการเกิดจากความขาดแคลนแต่ความต้องการ มีลักษณะก้าวหน้าด้วย

- พลังที่เกิดขึ้นเพื่อบรรเทาความต้องการให้ลดลง พลังที่เกิดจากร่างกายอธิบายได้ง่าย ว่าเกิดจากความขาดแคลน แต่พลังที่เกิดจากจิต อธิบายได้ยาก แต่พลังที่เกิดจากทั้งสองอย่างมี ความสัมพันธ์กันว่ามุ่งไปสู่เป้าหมายหรือสิ่งจูงใจนั้น เช่น ความต้องการอาหารและน้ำก็เพื่อบำบัด ความหิวและความกระหาย แต่ความต้องการความเป็นเพื่อน เพื่อทำให้เกิดพลังของความรัก

- ความพยายาม เป็นสิ่งที่ใช้วัดความเข้มหรือความหนักเบาของการจงใจนั้น ซึ่งเป็นการวัดทั้งปริมาณและคุณภาพของการจงใจ พลังที่มุ่งไปสู่เป้าหมายของคนบางคน สูงคือมีความพยายาม มุ่งมั่นสูงแต่บางคนมีความพยายามต่ำ คนที่มีความพยายามสูงในการทำงานอย่างสุจริต การจงใจนั้น มีทั้งปริมาณและคุณภาพแต่คนที่พยายามทำงานที่ไม่สุจริตมีแต่ปริมาณไม่มีคุณภาพ

- เป้าหมาย สิ่งสุดท้ายของการจงใจ คือ เป้าหมายหรือสิ่งจูงใจซึ่งมีความหมายว่า สิ่งใด ๆ ก็ตามที่บรรเทาความต้องการให้น้อยลงและลดพลังลง ดังนั้นเป้าหมาย คือ การบำรุงหรือทำให้ ความสมดุลระหว่างร่างกายและจิตใจกลับไปสู่ที่เดิมและลดพลังในการ

งใจลง เช่น การรับประทานอาหาร น้ำดื่ม หรือการมีเพื่อนจะทำให้ความสมดุลกลับ
ไปสู่ที่เดิมและลดพลังลง

สิ่งจูงใจเป็นเสมือนเครื่องกระตุ้นให้คนเกิดพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดหมาย
ปลายทาง สิ่งจูงใจจะรวมถึงสัญชาตญาณ ความต้องการ และแนวคิดที่เกิดจากการเรียนรู้
ด้วย สิ่งจูงใจแยกออกเป็น 3 ประเภท (ตุลา มหาพสุชานนท์, 2545, 212)

- สิ่งจูงใจขั้นต้น ได้แก่ สิ่งจูงใจทางร่างกายและเกิดขึ้นโดยไม่ต้องการเรียนรู้เป็นสิ่ง
จูงใจ ที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนและเหมือนกันหรือเป็นแบบเดียวกัน ซึ่งได้แก่ การ
นอนหลับ การหลีกเลี่ยง ความเจ็บปวด ความหิว ความต้องการทางเพศ ความกระหายและ
ความอยากเป็นแม่ เป็นต้น สิ่งจูงใจขั้นต้นนี้จะทำให้คนแสวงหาเพื่อลดความตึงเครียด
หรือลดสิ่งกระตุ้นลง

- สิ่งจูงใจทั่วไป ได้แก่ สิ่งจูงใจทางจิตใจและเกิดขึ้นไม่ต้องเรียนรู้เป็นสิ่งจูงใจที่คน
แสวงหาเพื่อเป็นสิ่งกระตุ้น และเป็นสิ่งจูงใจที่มีความสำคัญ ในการศึกษาพฤติกรรม
องค์การ สิ่งจูงใจทั่วไปก็ได้แก่ความอยากรู้อยากเห็น การบิดเบือนหรือยกย่ำ ถ่ายเท
ความกระฉับกระเฉง และความรัก เป็นต้น สิ่งจูงใจทั่วไปเหล่านี้จะก่อให้เกิดความยุ่งยาก
ให้กับคนขณะที่เป็นเด็ก แต่จะเป็นประโยชน์กับคนที่เป็นผู้ใหญ่เพราะให้สังคม ไม่หยุด
นิ่ง และขณะเดียวกันก็เป็นประโยชน์ต่อองค์การด้วยเพราะถ้าพนักงานในองค์การไม่มี
สิ่งจูงใจทั่วไป ก็จะไม่จูงใจให้ทำงาน เช่น พนักงานทำงานวันละ 8 ชั่วโมง อยู่หน้า
เครื่องจักรตลอดหากไม่มีสิ่งจูงใจ ก็จะอดอัดทนไม่ได้ สิ่งที่น่าสังเกต คือ เรื่องความรักนั้น
ค่อนข้างจะยุ่งยากที่จะระบุว่าเป็นสิ่งจูงใจๆทั่วไปอย่างเดียวเพราะดูเหมือนจะเป็น
สิ่งจูงใจขั้นต้นด้วยถ้าความรักนั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ แต่ถ้าบอกว่าความรักทำให้โลก
คงอยู่ต่อไปหรือความรักเอาชนะทุกอย่าง การแก้ปัญหาขัดแย้งในโลกทำได้ง่ายมาก หาก
ทุกคนมอบความรักให้แก่กัน ความรักอาจเป็นสิ่งจูงใจขั้นที่สอง อย่างไรก็ตาม สิ่งจูงใจ

ทั่วไปนี้เพิ่มความตึงเครียดให้กับคนแต่ในแง่ของคนที่มีสิ่งจูงใจเหล่านี้จะบอกว่าเป็นสิ่งกระตุ้นต่างหาก

- สิ่งจูงใจขั้นที่สอง แม้สิ่งจูงใจทั่วไปมีความสำคัญในการศึกษาพฤติกรรมองค์การ แต่สิ่งจูงใจขั้นที่สองมีความสำคัญที่สุดไม่เพียงแต่ในองค์การ แต่สำหรับสังคมมนุษย์ การพัฒนาเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมาจากสิ่งจูงใจขั้นที่สองทั้งสิ้น สิ่งจูงใจขั้นที่สองเกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้อาจเรียนจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งกระตุ้นกับการตอบสนองหรือความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองกับสิ่งกระตุ้นหรือการเรียนรู้ทางสังคมที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งกระตุ้นกับสิ่งกระตุ้น สรุปว่า สิ่งจูงใจขั้นที่สองเกิดจากการเรียนรู้จากพฤติกรรมของคนในสังคม นั่นเอง สิ่งจูงใจขั้นที่สองที่สำคัญแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

(1) อำนาจ ได้แก่ การมีอิทธิพลเหนือคนอื่น การอยู่ในตำแหน่งที่ควบคุมคนอื่น ได้ การควบคุมข้อมูลและทรัพยากร การทำให้ฝ่ายตรงข้ามแพ้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนอื่น ให้เป็นไปตามที่ต้องการ

(2) ความสำเร็จ คือ การทำให้ดีกว่าคนอื่น การแก้ปัญหาที่ยุ่ยากซับซ้อนได้ การพัฒนา การดำเนินงานให้ดีกว่าเดิม และการทำงานจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ยาก

(3) การมีส่วนร่วม การร่วมทำงานกับคนอื่นด้วยความเป็นมิตร และด้วยความร่วมมือด้วยดี การมีความสัมพันธ์ที่ดี การเข้าร่วมในกิจกรรมทางสังคมได้รับการยอมรับจากกลุ่มหรือทีมงาน และเป็นที่ยอมรับของคนอื่น

(4) ความมั่นคง ได้แก่ การมีงานที่มั่นคง การป้องกันไม่ให้เกิดความเจ็บป่วยและพิการ การหลีกเลี่ยงจากการทำงานหรือการตัดสินใจที่ล้มเหลวไม่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติทางเศรษฐกิจ

(5) สถานภาพ ได้แก่ การมีราคาแพง มีเสื้อผ้าสวย ๆ การทำงานในตำแหน่งสูง เป็นคนมีเกียรติของสังคม ได้รับปริญญาชั้นสูงจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง

3. เทคนิคความรับผิดชอบต่อสังคมที่องค์กรจะมี (CSR)

ซีเอสอาร์ เป็นคำย่อจากภาษาอังกฤษว่า Corporate Social Responsibility (CSR) หรือ บรรษัทภิบาล หมายถึง การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กร ที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในองค์กรและในระดับใกล้และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กร ในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

หากพิจารณาแยกเป็นรายคำศัพท์ คำว่า Corporate มุ่งหมายถึงกิจการที่ดำเนินไปเพื่อแสวงหาผลกำไร (หมายรวมถึงองค์กรประเภทอื่นได้ด้วย) ส่วนคำว่า Social ในที่นี้ มุ่งหมายถึงกลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์กันหรือมีวิถีร่วมกันทั้งโดยธรรมชาติหรือโดยเจตนา รวมถึงสิ่งมีชีวิตอื่นและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รายรอบประกอบ และคำว่า Responsibility มุ่งหมายถึงการยอมรับทั้งผลที่ไม่ดีและผลที่ดีในกิจการที่ได้ทำลงไป หรือที่อยู่ในความดูแลของกิจการนั้นๆ ตลอดจนการรับภาระหรือเป็นธุระดำเนินการป้องกันและปรับปรุงแก้ไขผลที่ไม่ดี รวมถึงการสร้างสรรค์และบำรุงรักษาผลที่ดีซึ่งส่งกระทบไปยังผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ

คำว่า กิจกรรม (activities) ในความหมายข้างต้น หมายรวมถึง การคิด การพูด และการกระทำ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ การวางแผน การตัดสินใจ การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการ และการดำเนินงานขององค์กร

สังคมในความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ จะพิจารณาตั้งแต่ผู้มีส่วนได้เสียในองค์กร ได้แก่ ผู้ถือหุ้น ผู้บริหาร พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียนอกองค์กร ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่ สังคมใกล้ และสังคมไกล

สังคมใกล้ คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับองค์กร โดยตรง ได้แก่ ลูกค้า คู่ค้า
ครอบครัวของพนักงาน ชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ ซึ่งรวมถึงสิ่งแวดล้อมรอบข้าง

สังคมไกล คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร โดยอ้อม ได้แก่ คู่แข่งขันทางธุรกิจ
ประชาชนทั่วไป ระบบนิเวศโดยรวม เป็นต้น

ในระดับของผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุน ตัวอย่างความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ
ได้แก่ การเคารพสิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน การให้ข้อมูล
แก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนอย่างเพียงพอต่อการตัดสินใจลงทุน หรือที่เกี่ยวกับการ
เปลี่ยนแปลงที่สำคัญของกิจการ การไม่นำข้อมูลภายในไปเปิดเผยกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง
กับผู้บริหารหรือกรรมการซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ถือหุ้น โดยรวม เป็นต้น

ในระดับของผู้บริหารหรือกรรมการบริษัท ตัวอย่างความรับผิดชอบต่อสังคม
ของกิจการ ได้แก่ การส่งเสริมให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีระบบการบริหารจัดการ
และการกำหนดค่าตอบแทนที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการจัดทำและเปิดเผยข้อมูล
รายงานทางการเงินและข้อมูลที่มีใช้ข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา
รวมถึงการอุทิศเวลาและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น

ในระดับของพนักงาน ตัวอย่างความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ได้แก่ การ
จ่ายค่าจ้างและผลตอบแทนที่เป็นธรรมและตรงต่อเวลา การจัดสวัสดิการแก่ลูกจ้างตามที่
กฎหมายกำหนด การดูแลสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน การพัฒนาบุคลากร
และการฝึกอบรมในสถานที่ปฏิบัติงาน เป็นต้น

ในระดับของลูกค้าและผู้บริโภค ตัวอย่างความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ
ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ต่อผู้บริโภค การให้บริการลูกค้าอย่างตรงไปตรงมา
การให้ข้อมูลขององค์กรและตัวผลิตภัณฑ์อย่างเพียงพอและอย่างถูกต้องเที่ยงตรง การ
ปกป้องสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค การยุติข้อโต้แย้งและข้อร้องเรียนของ
ผู้บริโภค เป็นต้น

ในระดับของคู่ค้า ตัวอย่างความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ได้แก่ การยึดถือข้อปฏิบัติทางสัญญาที่เป็นธรรม การดำเนินงานในทางต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการกรร โขก และการรับหรือให้สินบนในทุกรูปแบบ การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สินหรือกรรมสิทธิ์ของคู่ค้า การไม่เอาัดเอาเปรียบต่อคู่ค้า การส่งเสริมให้คู่ค้าดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกับองค์กร เป็นต้น

ในระดับของชุมชนและสภาพแวดล้อม ตัวอย่างความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ได้แก่ การสงเคราะห์เกื้อกูลชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ การส่งเสริมแรงงานท้องถิ่นให้มีโอกาสในตำแหน่งงานต่างๆ ในองค์กร การสนับสนุนแนวทางการระแวงระวังในการดำเนินงานที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ และการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข เป็นต้น

ในระดับของประชาสังคม ตัวอย่างความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ได้แก่ การสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มหรือเครือข่ายอื่นๆ ในการพัฒนาสังคม การตรวจตราดูแลมิให้กิจการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน การรับฟังข้อมูลหรือทำประชาพิจารณ์ต่อการดำเนินกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม และการทำหน้าที่ในการเสียดทานอิอากรให้รัฐอย่างตรงไปตรงมา เป็นต้น

ในระดับของกลุ่มแข่งขันทางธุรกิจ ตัวอย่างความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ได้แก่ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การดูแลกิจการมิให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแข่งขันด้วยวิธีการทุ่ตลาค การกลั่นแกล้งหรือใช้อิทธิพลในการกีดกันเพื่อมิให้เกิดการแข่งขัน เป็นต้น

3.1 “Corporate Social Responsibility (CSR) หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร ซึ่งคือการดำเนินธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี โดยรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับใกล้และไกล อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

3.2 ระดับของ CSR

ระดับ 1 Mandatory Level : ข้อกำหนดตามกฎหมาย หมายถึง การที่ธุรกิจมีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค, กฎหมายแรงงาน, การจ่ายภาษี เป็นต้น

ระดับ 2 Elementary Level : ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หมายถึง การที่ธุรกิจคำนึงถึงความสามารถในการอยู่รอดและให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งกำไรที่ได้นั้นต้องมีใช้กำไรซึ่งเกิดจากการเบียดเบียนสังคม

ระดับ 3 Preemptive Level : จรรยาบรรณทางธุรกิจ หมายถึง การที่ธุรกิจสามารถสร้างผลกำไรแก่ผู้ถือหุ้นได้ในอัตราที่เหมาะสมและผู้ประกอบธุรกิจได้ใส่ใจเพื่อให้ประโยชน์ตอบแทนแก่สังคมมากขึ้น โดยเฉพาะสังคมใกล้ที่อยู่รอบข้างที่มีความคาดหวังว่าจะได้รับการดูแล หรือเอาใจใส่จากผู้ประกอบธุรกิจ

ระดับ 4 Voluntary Level : ความสมัครใจ หมายถึง การดำเนินธุรกิจควบคู่กับการปฏิบัติตามแนวทางของ CSR ด้วยความสมัครใจไม่ได้ถูกเรียกร้องจากสังคม ซึ่งการประกอบธุรกิจอยู่บนพื้นฐานของการมุ่งประโยชน์ของสังคมเป็นสำคัญ

ทั้งนี้ ธุรกิจต้องดำเนินการตามเกณฑ์ในระดับ 1 เป็นอย่างน้อย ส่วนการดำเนินการในระดับต่อไปให้ขึ้นกับความพร้อมของแต่ละองค์กร โดยหลักสำคัญของการปฏิบัติตามแนวทาง CSR ควรอยู่บนหลักพอประมาณที่ธุรกิจต้องไม่เบียดเบียนตนเองและขณะเดียวกันก็ต้องไม่เบียดเบียนสังคม

3.3 ประเภทของ CSR

In process หมายถึง กิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสิ่งแวดล้อมขององค์กร เช่น การดูแลสวัสดิการพนักงาน, การผลิตที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม, ความรับผิดชอบต่อลูกค้า

After process หมายถึง กิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรโดยตรง เช่น การปลูกป่า, การบริจาคทุนการศึกษา, การรณรงค์สร้างจิตสำนึก, การช่วยเหลือผู้ประสบภัย

As Process หมายถึง องค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยไม่มุ่งหวังผลกำไร เช่น มูลนิธิ หรือ สมาคมการกุศลต่างๆ

3.4 หลักแนวคิดของ CSR

- (1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี
- (2) การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม
- (3) การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม
- (4) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
- (5) การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม
- (6) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
- (7) การเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม
- (8) การจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ระบบเศรษฐกิจ (Economic Systems)

เศรษฐกิจ

เป็นความพยายามในการดำเนินกิจกรรม (Activities) ให้เกิดการประหยัดมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการผลิต (Production) การบริโภค (Consumption) หรือการจำหน่ายแจกจ่ายสินค้า (Distribution) ไปยังผู้บริโภคผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เรียกว่า “หน่วยเศรษฐกิจ” (Economic Units) เช่น ครัวเรือน (Households) หมายถึงธุรกิจ (Business Firm) เป็นต้น สังคมหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยหน่วยเศรษฐกิจเล็ก ๆ มากมายหลายหน่วย รวมตัวเป็น กลุ่มสถาบันทางเศรษฐกิจ (Economic Institution) แต่ละสังคมก็มีการปกครอง มีจารีตประเพณีที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์และนโยบายที่เป็นแบบแผน ใช้สถาบันทางเศรษฐกิจ ถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรม และใช้แก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของคนที่เกิดขึ้น เป็นแบบอย่างอันเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน เรียกว่าระบบเศรษฐกิจ (Economic System)

4.1 ระบบเศรษฐกิจ (Economic System) หมายถึง กลุ่มคนที่รวมกันเป็นกลุ่มสถาบันทางเศรษฐกิจที่มีแนวปฏิบัติคล้าย ๆ กันมาประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

4.2 จุดมุ่งหมายของบุคคลในระบบเศรษฐกิจ

(1) ผู้บริโภค (Consumer) มีจุดมุ่งหมายที่จะได้รับความพอใจสูงสุด ตามจำนวนเงินรายได้ที่มีอยู่อย่างจำกัด

(2) เจ้าของปัจจัยการผลิตมีจุดมุ่งหมายที่จะได้รับผลตอบแทนสุทธิสูงสุด

(Maximum Gain) จากการขายปัจจัยการผลิตของตน

(3) ผู้ผลิตมีจุดมุ่งหมายที่จะได้รับกำไรสูงสุด (Maximum Profit)

(4) รัฐบาลมีจุดมุ่งหมายให้สังคมส่วนรวมของประเทศได้รับผลประโยชน์สูงสุด

4.3 ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากทรัพยากรของประเทศมีอยู่อย่างจำกัด แต่ความต้องการสินค้าและบริการของประชาชนมีอยู่มากมายไม่จำกัด ทรัพยากรที่ประเทศต่างๆ มีอยู่จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการทุกอย่างของประชาชนได้ ระบบเศรษฐกิจจึงเข้ามาทำหน้าที่แก้ปัญหาพื้นฐานทาง

เศรษฐกิจ 4 ประการ คือ

(1) ปัญหาว่าควรผลิตอะไรบ้าง (What to produce?)

(2) ปัญหาว่าเมื่อผลิตแล้วจะขายให้ใคร (For whom to produce?)

(3) ปัญหาว่าจะใช้วิธีการผลิตอย่างไร (How to produce?)

4.4 กิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Activities)

กิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นการประกอบอาชีพของมนุษย์เรา เพื่อแสวงหาสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต (สิ่งจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัย และยารักษาโรค) กิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศต่างๆ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

- **การผลิต (Production)**

การผลิตเป็นการสร้างเศรษฐกิจขึ้นเพื่อบำบัดความต้องการของมนุษย์คำว่า “เศรษฐกิจ” หมายถึง สิ่งที่มีประโยชน์ สามารถบำบัดความต้องการของมนุษย์ได้แต่สิ่งเหล่านี้มีจำนวนจำกัด ถ้าต้องการสิ่งเหล่านี้มาใช้จ่ายเราจะต้องใช้เงิน ซึ่งหากหรือไม่ก็ต้องเสียค่าตอบแทนจึงจะได้สิ่งเหล่านี้มา เช่น ปากกา หนังสือ เสื้อผ้า เป็นต้น แต่ถ้าเป็นสิ่งของที่มีอยู่มากมายไม่ต้องซื้อหาถึงแม้ว่าเราทุกคนจะต้องการ เช่น อากาศที่เราหายใจ เราไม่ถือว่า อากาศเป็นเศรษฐกิจหน้าที่ขั้นมูลฐานของหน่วยผลิต มีดังนี้

- (1) จัดหาวัตถุดิบมาป้อนโรงงาน
- (2) เปลี่ยนวัตถุดิบมาเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป
- (3) ทำหน้าที่การตลาด เพื่อนำผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปไปสู่มือผู้บริโภค
- (4) ให้บริการโดยบุคคล เช่น บริการของนักร้อง แพทย์ ทนายความ เป็นต้น

การแบ่งงานกันทำ (Division of Labor)

ในการผลิตหนังสือเรียน

- (1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จะเป็นผู้เขียนเนื้อหาของหนังสือขึ้นมา แล้วนำเข้าโรงพิมพ์
- (2) โรงพิมพ์ ก็จะแบ่งเป็นแผนกเรียงพิมพ์ → พอเรียงพิมพ์เสร็จ → แผนกพิมพ์ก็จะพิมพ์ออกมาเป็นแผ่น ๆ ส่งให้แผนกเข้าเล่ม → แผนกเข้าเล่มก็จะจัดการพับและเรียงหน้า → เมื่อเข้าปกเรียบร้อยแล้ว → จะส่งให้แผนกหีบห่อเพื่อบรรจุหีบห่อให้แผนกการตลาดนำออกจำหน่ายต่อไป

จะเห็นว่า ถ้าเราให้ทุกคนทำงานตั้งแต่เขียนต้นฉบับ ไปจนกระทั่งพิมพ์เป็นรูปเล่มและนำออกจำหน่าย อาจผลิตหนังสือได้น้อย และคุณภาพไม่ทัดเทียมกันแต่ถ้าเราแบ่งงานกันทำเป็นแผนก ๆ เช่นมีผู้ทรงคุณวุฒิก็จะมีเวลาและความชำนาญในการเขียนหนังสือให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น แผนกพิมพ์ แผนกการตลาด ฯลฯ ก็จะมีความรู้ความชำนาญในการผลิตหนังสือให้มีรูปเล่มสวยงามน่าอ่านมากขึ้น

ผลดีของการแบ่งงานกันทำ

- (1) ช่วยเพิ่มปริมาณผลผลิตให้สูงขึ้น
- (2) ช่วยประหยัดเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่ายต่างๆ
- (3) ช่วยให้ทุกคนได้ทำงานที่ตนถนัด และมีความชำนาญ
- (4) ช่วยให้การดำเนินงานมีระบบ ตรวจสอบผลผลิตและคุณภาพได้ง่าย
- (5) ช่วยให้การคำนวณผลงานออกมาเป็นค่าจ้างได้ยุติธรรมยิ่งขึ้น

ผลเสียของการแบ่งงานกันทำ

- (1) เกิดความเบื่อหน่าย เพราะต้องทำงานจำเจซ้ำซาก
- (2) การแบ่งงานกันทำในบางงาน มักใช้เครื่องทุ่นแรงแทนแรงคน ทำให้เกิดการว่างงานมากขึ้นลัทธิเสรีนิยมหรือลัทธิคลาสสิก โดย อคัม สมิท ได้กล่าวถึงเรื่องการแบ่ง

งานกันทำ ว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความชำนาญเฉพาะ
อย่าง ช่วยให้การดำเนินงานมีระบบ และทำให้สามารถคำนวณผลงานออกมาเป็นค่าจ้างได้
อย่างยุติธรรมมากขึ้น

- **การแจกจ่ายสินค้าและบริการ (Distribution)**

หมายถึง การแบ่งสรรรายได้ระหว่างเจ้าของปัจจัยการผลิตทุกชนิด ในระบบ
เศรษฐกิจ เมื่อมีการผลิตแล้วก็จะมีการแบ่งสรรผลผลิตไปยังผู้บริโภค และแบ่งสรรรายได้
ไปยังผู้ที่มีส่วนในการผลิตสินค้านั้น

ชนิดของการแบ่งสรร

- (1) การแบ่งสรรสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นมาได้ไปยังผู้บริโภคตามความต้องการ
- (2) การแบ่งสรรให้เจ้าของปัจจัยการผลิต

ปัจจัยการผลิต : ที่ดิน , แรงงาน , ทุน , ผู้ประกอบการ

ผลตอบแทนที่ได้รับ : ค่าเช่า , ค่าจ้าง , ดอกเบี้ย , ผลกำไร

- **การบริโภค (Consumption)**

หมายถึง การใช้เศรษฐกิจเพื่อบำบัดความต้องการของมนุษย์

- ตามปกติเราจะใช้จ่ายเพื่อการบริโภค มากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับรายได้ ถ้า
มีรายได้น้อย ก็บริโภคน้อย ถ้ามีรายได้มาก ก็บริโภคมาก

- แต่บางระยะครัวเรือน อาจมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายจำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่
มีรายได้น้อย เช่น บุตรหลานเจ็บป่วย เกิดอุบัติเหตุ ต้องจ่ายค่าเล่าเรียน เป็นต้น

วงจรในระบบเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจทุกระบบ อย่างน้อยจะต้องประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ

- (1) ฝ่ายครัวเรือน (Household)

หมายถึง หน่วยเศรษฐกิจที่ประกอบด้วยบุคคลเพียงหนึ่งคนอาศัยโดย
ลำพัง หรือมีบุคคลมากกว่าหนึ่งคนอาศัยอยู่ใต้หลังคาเดียวกัน มีการตัดสินใจร่วมกันใน
การใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยทางการเงิน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์และสวัสดิการแก่
กลุ่มของตนมากที่สุด

ฝ่ายครัวเรือนจะทำหน้าที่สำคัญ 2 ประการ คือ

ก. ให้ปัจจัยการผลิต แก่ฝ่ายผลิต

ข. บริโภคสินค้าและบริการต่างๆ

(2) ฝ่ายผลิต (Firms)

หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่นำปัจจัยการผลิต ได้แก่

ทรัพยากรธรรมชาติ แรงงานและทุนมาดำเนินการผลิตสินค้าและบริการ ตามความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้งจัดการนำสินค้าและบริการจากแหล่งผลิตไปให้ถึงมือผู้บริโภคในท้องถิ่นต่างๆฝ่ายผลิตจะทำหน้าที่สำคัญ

ก. ผลิตสินค้าและบริการ

ข. ขนส่ง, คำส่ง, คำปลีก เพื่อจำแนกแจกจ่ายผลผลิตให้ถึงมือผู้บริโภคด้วยความสัมพันธ์ในวงจรระบบเศรษฐกิจ

จากรูปจะแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายครัวเรือนกับฝ่ายผลิตโดยรวมทั้งประเทศซึ่งจะเห็นว่า

- ฝ่ายครัวเรือน จะให้ปัจจัยการผลิต คือ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ แก่ฝ่ายผลิตโดยครัวเรือนจะได้รับผลตอบแทน ในรูปของ ค่าเช่า ค่าจ้าง ดอกเบี้ย และผลกำไร ตามลำดับ

- เมื่อฝ่ายผลิตได้รับปัจจัยการผลิตก็จะนำมาทำการผลิตเป็นสินค้าและบริการแล้วนำมาขายให้แก่ครัวเรือน โดยฝ่ายผลิตจะได้รับเงินค่าซื้อสินค้าและบริการจากฝ่ายครัวเรือนเป็นการตอบแทน

จำแนกประเภทของระบบเศรษฐกิจ

ในการศึกษาระบบเศรษฐกิจนั้นสามารถทำได้ 2 วิธี ดังนี้ คือ

(1) การศึกษาระบบเศรษฐกิจในทางทฤษฎี แบ่งออกเป็น 3 ระบบคือ

- ระบบเศรษฐกิจที่ไม่มีการวางแผน (Unplanned Economy) หรือ ระบบเศรษฐกิจธุรกิจเอกชน (Private Enterprise Economy) หรือ ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เป็น ระบบที่หน่วยธุรกิจทางเศรษฐกิจมีเอกชนเป็นเจ้าของ และเป็นอิสระที่จะดำเนินการผลิต และการบริโภคตามกลไกราคา (Price Mechanism)

- ระบบเศรษฐกิจที่มีการวางแผนเต็มที่ (Planned Economy) หรือ ระบบสังคมนิยมบังคับ (Authoritarian Socialism) หรือ ระบบเศรษฐกิจคอมมิวนิสต์

เป็นระบบที่มีการวางแผนจากส่วนกลาง โดยรัฐเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตแต่เพียงผู้เดียวและเป็นผู้กำหนดว่า จะผลิตอะไร ผลิตอย่างไร ผลิตเท่าใด และผลิตเพื่อใคร แทนที่จะปล่อยให้เป็นที่ของกลไกราคา

- ระบบเศรษฐกิจแบบผสม (Semi-Planned Economy หรือ Mixed Economy)

เป็นระบบที่ทั้งรัฐบาลและเอกชนรับผิดชอบร่วมกันในการตัดสินใจว่าจะผลิตอะไร ผลิตเท่าใด ผลิตอย่างไร และผลิตเพื่อใคร โดยรัฐบาลจะเข้าดำเนินการวางแผนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจบางประการเท่านั้น โดยทั่ว ๆ ไปจะปล่อยให้เอกชนดำเนินการ โดยอาศัยกลไกราคาเป็นเครื่องนำทาง

● การศึกษาระบบเศรษฐกิจจากประเทศต่าง ๆ

ในการจำแนกประเภทของระบบเศรษฐกิจนั้น นักเศรษฐศาสตร์มีวิธีการจำแนกดังนี้ คือ

- (1) การพิจารณาความเป็นเจ้าของในปัจจัยการผลิตที่สำคัญ
- (2) การพิจารณาระบบวิธีการแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ โดยดูว่าเป็นระบบที่พึ่งพิงการทำงานของกลไกราคา หรือการวางแผนจากส่วนกลาง
- (3) ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพหรือดำเนินการในทางเศรษฐกิจมากหรือน้อยเพียงใด
- (4) การแทรกแซงของรัฐบาลในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาคเอกชนมีมากหรือน้อยเพียงใด

4.5 ระบบเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ

การศึกษาระบบเศรษฐกิจจากประเทศต่าง ๆ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระบบ ได้แก่

● ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (Capitalist Economic System)

เป็นระบบเศรษฐกิจที่ไม่มีการวางแผนจากส่วนกลาง แต่จะให้เสรีภาพที่จะเลือกและตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่เอกชนมากที่สุด รัฐบาลทำหน้าที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด โดยเอกชนจะมีสิทธิในทรัพย์สินตลอดจนสินค้าหรือบริการที่ตนผลิตขึ้นมา ส่วนรัฐบาล

นั่นจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเข้ามาควบคุมกิจการทางเศรษฐกิจใด ๆ เลย หรือถ้ามีก็น้อยที่สุด

ลักษณะที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม มีดังนี้

- เป็นระบบที่เอกชนมีสิทธิ์เป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือปัจจัยการผลิต
- เป็นระบบที่เอกชนมีเสรีภาพในการจัดการกับทรัพย์สินหรือปัจจัยการผลิตได้

ตามความเหมาะสม

- เป็นระบบที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจดำเนินไปโดยผ่านกลไกราคา โดยมีกำไรเป็นตัวกำหนดว่าจะผลิตอะไร ผลิตอย่างไร และผลิตเพื่อใคร เนื่องจากเอกชนดำเนินการผลิตโดยต้องการกำไรสูงสุดเป็นสำคัญ

- เป็นระบบที่มีการแข่งขัน
- เป็นระบบที่เอกชนมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพหรือดำเนินธุรกิจที่ถูกต้อง

ตามกฎหมายได้ตามต้องการ

ข้อดี : - ทุกคนมีอิสระในการตัดสินใจที่จะเลือกทำการผลิตหรือการบริโภคตามที่ต้องการ

- ช่วยกระตุ้นรองให้ทำการผลิตแต่สินค้าที่มีความจำเป็น มีราคาสูง และมีความต้องการในระดับแรกๆ ก่อน

ข้อเสีย : - มีความไม่เท่าเทียมกันในรายได้

- มีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง เนื่องจากเอกชนมีเสรีภาพในการผลิตมากเกินไป

● ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม (Socialist Economic System)

เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีแนวนโยบายมุ่งให้ชุมชนหรือสังคมส่วนรวมเป็นผู้ดำเนินการควบคุมการผลิตและถือกรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่ ซึ่งระบบเศรษฐกิจแบบที่เราจัดอยู่ในระบบเศรษฐกิจที่มีการวางแผน (Planned Economy) ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม จึงอาจมีได้หลายรูปแบบ ซึ่งจะพิจารณาจากลักษณะของการที่รัฐบาลเข้ามามีกรรมสิทธิ์ในทรัพยากรของชาติ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1) สังคมนิยมอย่างเข้ม หรือ ระบบคอมมิวนิสต์ (Communism)

เป็นระบบที่มีการวางแผนจากส่วนกลาง (Central Planning) รัฐบาลจะเข้าถือกรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตทั้งหมดหรือบางส่วน และปฏิเสธกรรมสิทธิ์เด็ดขาดในทรัพย์สินส่วนบุคคล เพราะ เห็นว่าการให้เอกชนถือกรรมสิทธิ์ในทรัพยากรทั้งหมดจะก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ดังนั้นรัฐบาลจึงเข้าถือกรรมสิทธิ์ในทรัพยากรการผลิตที่สำคัญ ๆ เพื่อให้รัฐจัดการใช้ทรัพยากรผลิตสินค้าและบริการ แจกจ่ายให้ประชากรอย่างเสมอภาคและยุติธรรม

2) สังคมนิยมอย่างอ่อน

รัฐบาลอาจเข้าถือกรรมสิทธิ์ในทรัพยากรและปัจจัยการผลิต เฉพาะที่สำคัญ ๆ และยอมให้เอกชนถือกรรมสิทธิ์ในทรัพยากรและปัจจัยการผลิตบางชนิดได้

สรุปลักษณะสำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

- เป็นระบบที่เอกชนหรือประชาชนไม่มีสิทธิ์เป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือปัจจัยในการผลิตทั้งที่รัฐบาลจะเข้าถือกรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตทั้งหมดหรือส่วนใหญ่
- เอกชนจะไม่มีเสรีภาพในการจัดการกับทรัพย์สินหรือปัจจัยการผลิตทุกอย่าง
- เอกชนไม่มีเสรีภาพในการเลือกประกอบอาชีพหรือดำเนินธุรกิจใด ๆ
- รัฐบาลจะเป็นผู้วางแผนว่าจะผลิตอะไร ผลิตเท่าใด ผลิตอย่างไร และผลิตเพื่อใครรวมทั้งจะเข้ามาแทรกแซงในกิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกขั้นตอน

● ระบบเศรษฐกิจแบบผสม (Mixed Economy)

เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีลักษณะผสมผสาน ระหว่างระบบเศรษฐกิจแบบนายทุนกับสังคมนิยม คือ จะใช้กลไกราคา ระบบตลาด และการแข่งขันเสรี ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ในขณะที่เดียวกันก็จะใช้การควบคุมหรือวางแผนจากส่วนกลาง ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ระบบเศรษฐกิจแบบผสมนี้อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมใหม่” ปัจจุบันประเทศไทยเสรีประชาธิปไตยส่วนมากอยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบนี้ รวมทั้งประเทศไทยด้วย

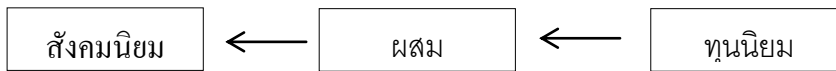
สรุปลักษณะของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมใหม่

- ยอมให้เอกชนสามารถเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ตลอดจนปัจจัยการผลิตต่างๆ ได้
- ยอมให้เอกชนมีเสรีภาพในการทำกิจกรรมต่างๆ ทางเศรษฐกิจได้ภายใต้กรอบ

ของกฎหมาย

- เอกชนดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหวังกำไรเป็นเครื่องจูงใจ
- กลไกราคาเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
- รัฐบาลจะเข้ามามีบทบาทแต่เฉพาะในกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อ

ประชาชนเป็นส่วนรวม เช่น กิจการไฟฟ้า ประปา เป็นต้น

ตารางที่ 2 สรุปความแตกต่างของระบบเศรษฐกิจทั้ง 3 แบบ

ลักษณะต่างๆ สังคมนิยม ผสม ทุนนิยม

ลักษณะต่างๆ	สังคมนิยม	ผสม	ทุนนิยม
1.กรรมสิทธิ์ในการถือครองทรัพย์สิน	รัฐบาลเท่านั้น	เอกชนร่วมกับรัฐบาล	เอกชนเท่านั้น
2.การดำเนินการผลิต	รัฐบาลเป็นผู้กำหนด	เอกชนร่วมกับรัฐบาล กล่าวคือเอกชนมีเสรีภาพที่จะทำอะไรก็ได้ในขณะที่รัฐบาลจะมีบทบาทบางส่วน	เอกชนเป็นผู้ดำเนินการผลิต และมีเสรีภาพที่จะทำการค้า
3.การเลือกกิจกรรม	รัฐบาลเป็นผู้กำหนด	กลไกราคาจะเป็นตัวกำหนด	กลไกราคาเป็นตัวกำหนด
4.การแข่งขัน	ไม่มีการแข่งขัน	แบบเสรี	แบบเสรี
5.บทบาทของรัฐบาล	มีอย่างเต็มที่	มีบางส่วน	ไม่มีบทบาท

5. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 121) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือหรือแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถต่างกัน ได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่มด้วยความตั้งใจและเต็มใจรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ในกลุ่มของตน ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายของงานได้

สลาวิน (Slavin, 1987 : 7-13) อังโน ไสว พักขาว (2544 : 192) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยทั่วไปมีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน สมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการเรียนต่างกัน สมาชิกในกลุ่มจะรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับการสอน และช่วยเพื่อนสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ด้วย มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน คือ เป้าหมายของกลุ่ม

ไสว พักขาว (2544 : 193) กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตน และส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

ราชบัณฑิตสถาน (2551) ได้ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดหลักให้ผู้เรียนช่วยกันเรียนรู้โดยพึ่งพากัน มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดใช้ทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกัน มีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานกลุ่มและมีการตรวจสอบผลการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

วิกิพีเดีย ได้ให้ความหมายของ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนตั้งแต่สองคนขึ้นไปหรือโดยการแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกัน โดยในกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพากัน มี

ความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในส่วนตนและส่วนรวมเพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งตรงข้ามกับการเรียนที่เน้นการแข่งขันและการเรียนตามลำพัง

Blackcom (1992) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จโดยผู้เรียนกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีความสามารถต่างกัน ใช้กิจกรรมการเรียนที่หลากหลาย ในการปรับปรุงความเข้าใจในเนื้อหาวิชา สมาชิกแต่ละคนในทีมจะไม่เพียงจะต้องมีความรับผิดชอบแต่ต้องช่วยเหลือกันในกลุ่ม ซึ่งสร้างบรรยากาศของสัมฤทธิ์ผลในการเรียนอีกด้วย

ไพฑูริย์ และคณะ (2550) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่าเป็น การเรียนรู้ที่เกิดจากการร่วมมือร่วมใจในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายซึ่งถือเป็นความสำเร็จของกลุ่ม เน้นการทำงาน คณะความสามารถของสมาชิก ดังนั้นการกระทำใด ๆ ของสมาชิกย่อมมีผล กระทบต่อกลุ่มและสมาชิกคนอื่น ๆ

ทิสนา (2552) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การเรียนที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาอย่างมากที่สุด โดยอาศัยการร่วมมือกันช่วยเหลือกัน และแลกเปลี่ยนความรู้กัน ระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ความแตกต่างของรูปแบบแต่ละรูปแบบจะอยู่ที่เทคนิคในการศึกษา เนื้อหาสาระและวิธีการเสริมแรงและการให้รางวัล เป็นประการสำคัญ

สรุป การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งในงานวิจัยนี้เรียก Cooperative Learning ว่า การเรียนแบบร่วมมือ

รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

อากรณ ใจเที่ยง (2550 : 121) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมแบบร่วมมือแรงร่วมใจว่า มีลักษณะ ดังนี้

1. มีการทำงานกลุ่มร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม
2. สมาชิกในกลุ่มมีจำนวนไม่ควรเกิน 6 คน

3. สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกันเพื่อช่วยเหลือกัน
4. สมาชิกในกลุ่มต่างมีบทบาทรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น
 - เป็นผู้นำกลุ่ม (Leader)
 - เป็นผู้อธิบาย (Explainer)
 - เป็นผู้จดบันทึก (Recorder)
 - เป็นผู้ตรวจสอบ (Checker)
 - เป็นผู้สังเกตการณ์ (Observer)
 - เป็นผู้ให้กำลังใจ (Encourager) ฯลฯ

สมาชิกในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกัน ยึดหลักว่า “ความสำเร็จของแต่ละคน คือ ความสำเร็จของกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่ม คือ ความสำเร็จของทุกคน”

องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้ จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson, 1987 : 13 - 14) อ้างใน ไสว-พิทขาว (2544 : 193-194) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

1. ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก (Positive Interdependence) หมายถึง การที่สมาชิกในกลุ่มทำงานอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน มีการทำงานร่วมกัน โดยที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานนั้น มีการแบ่งปันวัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูลต่าง ๆ ในการทำงาน ทุกคนมีบทบาท หน้าที่และประสบความสำเร็จร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มจะมีความรู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จด้วย สมาชิกทุกคนจะได้รับผลประโยชน์ หรือรางวัลผลงานกลุ่มโดยเท่าเทียมกัน เช่น ถ้าสมาชิกทุกคนช่วยกัน ทำให้กลุ่มได้คะแนน 90% แล้ว สมาชิกแต่ละคนจะได้คะแนนพิเศษเพิ่มอีก 5 คะแนน เป็นรางวัล เป็นต้น

2. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน (Face To Face Promotive Interaction) เป็นการติดต่อสัมพันธ์กัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การอธิบายความรู้ให้แก่เพื่อนในกลุ่มฟัง เป็นลักษณะสำคัญของการติดต่อปฏิสัมพันธ์โดยตรงของการเรียนแบบร่วมมือ ดังนั้น จึงควรมีการแลกเปลี่ยน ให้ข้อมูลย้อนกลับ เปิดโอกาสให้สมาชิกเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ เพื่อเลือกในสิ่งที่เหมาะสมที่สุด

3. ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล เป็นความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละบุคคล โดยมีการช่วยเหลือส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายกลุ่ม โดยที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความมั่นใจ และพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล

4. การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Group Skills) ทักษะระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่มย่อย นักเรียนควรได้รับการฝึกฝนทักษะเหล่านี้เสียก่อน เพราะเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จ นักเรียนควรได้รับการฝึกทักษะในการสื่อสาร การเป็นผู้นำ การไว้วางใจผู้อื่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ครูควรจัดสถานการณ์ที่จะส่งเสริมให้นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในปี ค.ศ. 1991 จอห์นสัน และ จอห์นสัน ได้เพิ่มองค์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือขึ้นอีก 1 องค์ประกอบ ได้แก่

5. กระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอนหรือวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ สมาชิกทุกคนต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน วางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ดำเนินงานตามแผนตลอดจนประเมินผลและปรับปรุงงานองค์ประกอบของการเรียนรู้

แบบร่วมมือทั้ง 5 องค์ประกอบนี้ ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในอันที่จะช่วยให้การเรียนแบบร่วมมือดำเนินไปด้วยดี และบรรลุตามเป้าหมายที่กลุ่มกำหนด โดยเฉพาะทักษะทางสังคม ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และกระบวนการกลุ่มซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกฝน ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

อากรณ ใจเที่ยง (2550 : 122) กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการให้ผู้เรียนทำงานกลุ่ม ดังข้อต่อไปนี้

1. มีการพึ่งพาอาศัยกัน (Positive Interdependence) หมายถึง สมาชิกในกลุ่มมีเป้าหมายร่วมกัน มีส่วนรับความสำเร็จร่วมกัน ใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่ทุกคนทั่วกัน ทุกคนมีความรู้สึกว่างานจะสำเร็จได้ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. มีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในเชิงสร้างสรรค์ (Face to Face Promotive Interaction) หมายถึง สมาชิกกลุ่มได้ทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เช่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อธิบายความรู้แก่กัน ถามคำถาม ตอบคำถามกันและกัน ด้วยความรู้สึที่ดีต่อกัน

3. มีการตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) เป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องตรวจสอบว่า สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่มหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เช่น การสุ่มถามสมาชิกในกลุ่ม สังเกตและบันทึกการทำงานกลุ่ม ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ตนเรียนรู้ให้เพื่อนฟัง ทดสอบรายบุคคล เป็นต้น

4. มีการฝึกทักษะการช่วยเหลือกันทำงานและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Groups Skills) ผู้เรียนควรได้ฝึกทักษะที่จะช่วยให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ เช่น ทักษะการสื่อสาร การยอมรับและช่วยเหลือกัน การวิจารณ์ความคิดเห็น โดยไม่วิจารณ์บุคคล การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การให้ความช่วยเหลือ และการเอาใจใส่ต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน การทำความรู้จักและไว้วางใจผู้อื่น เป็นต้น

5. มีการฝึกกระบวนการกลุ่ม (Group Process) สมาชิกต้องรับผิดชอบต่อการทำงานของกลุ่ม ต้องสามารถประเมินการทำงานของกลุ่มได้ว่า ประสพผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด ต้องแก้ไขปัญหาที่ใด และอย่างไร เพื่อให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม เป็นการฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างเป็นทางการ จากองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ จึงสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือมีองค์ประกอบ 5 ประการด้วยกัน คือ

(1) มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยสมาชิกแต่ละคนมีเป้าหมายในการทำงานกลุ่มร่วมกัน ซึ่งจะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของการทำงานกลุ่ม

(2) มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในเชิงสร้างสรรค์ เป็นการให้สมาชิกได้ร่วมกันทำงานกลุ่มกันอย่างใกล้ชิด โดยการเสนอและแสดงความคิดเห็นกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ด้วยความรู้สึที่ดีต่อกัน

(3) มีความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน หมายความว่า สมาชิกภายในกลุ่มแต่ละคนจะต้องมีความรับผิดชอบในการทำงาน โดยที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความมั่นใจ และพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล

(4) มีการใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มย่อย ทักษะระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่มย่อย นักเรียนควรได้รับการฝึกฝนทักษะเหล่านี้เสียก่อน เพราะเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จ เพื่อให้นักเรียนจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(5) มีการใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งเป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอนหรือวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผน ปฏิบัติงานและเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน โดยจะต้องดำเนินงานตามแผนตลอดจนประเมินผลและปรับปรุงงาน

ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม

ไสว พักขาว (2544 : 195) ได้กล่าวว่า จากองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งได้แก่ ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก การปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันและกัน ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล การใช้ทักษะระหว่างบุคคล การทำงานกลุ่มย่อย และกระบวนการกลุ่ม องค์ประกอบเหล่านี้ทำให้การเรียนรู้แบบร่วมมือแตกต่างออกไปจากการเรียนรู้เป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม (Traditional Learning) กล่าวคือ การเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิมนั้น เป็นเพียงการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เพื่อให้ นักเรียนปฏิบัติงานร่วมกัน แบ่งงานกันทำ สมาชิกในกลุ่มต่างทำงานเพื่อให้งานสำเร็จ เน้นที่ผลงานมากกว่ากระบวนการในการทำงาน ดังนั้นสมาชิกบางคนอาจมีความรับผิดชอบในตนเองสูง แต่สมาชิกบางคนอาจไม่มีความรับผิดชอบเพียงมีชื่อในกลุ่ม มีผลงานออกมาเพื่อส่งครูเท่านั้น ซึ่งต่างจากการเรียนเป็นกลุ่มแบบร่วมมือที่สมาชิกแต่ละคนต้องมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อเพื่อนสมาชิกในกลุ่มด้วย จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson, 1987 : 25) อ้างใน ไสว พักขาว (2544 : 195) ได้สรุปความแตกต่างระหว่างกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่มการเรียนรู้แบบดั้งเดิมไว้ดังนี้

ตารางที่ 3 ความแตกต่างของการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนรู้แบบดั้งเดิม

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)	การเรียนรู้เป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม (Traditional Learning)
1. มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างสมาชิก 2. สมาชิกเอาใจใส่รับผิดชอบต่อตนเอง 3. สมาชิกมีความสามารถแตกต่างกัน 4. สมาชิกผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ 5. รับผิดชอบร่วมกับสมาชิกด้วยกัน 6. เน้นผลงานและการคงอยู่ซึ่งความเป็นกลุ่ม 7. สอนทักษะทางสังคมโดยตรง 8. ครูคอยสังเกตและหาโอกาสแนะนำ 9. สมาชิกกลุ่มมีกระบวนการทำงานเพื่อประสิทธิผลกลุ่ม	1. ขาดการพึ่งพากันระหว่างสมาชิก 2. สมาชิกขาดความรับผิดชอบในตนเอง 3. สมาชิกมีความสามารถเท่าเทียมกัน 4. มีผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งเพียงคนเดียว 5. รับผิดชอบเฉพาะตนเอง 6. เน้นที่ผลงานเพียงอย่างเดียว 7. ทักษะทางสังคมถูกละเลย 8. ครูขาดความสนใจหน้าที่ของกลุ่ม 9. ขาดกระบวนการในการทำงานกลุ่ม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

อากรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 122-123) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน

1.2 ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณไม่เกิน 6 คน

สมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ผู้สอนแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน บอกปัญหาหรืองานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไขหรือคิดวิเคราะห์ หากคำตอบ

2.2 ผู้สอนแนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้า หรือให้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการคิดวิเคราะห์

2.3 ผู้สอนมอบหมายงานที่กลุ่มต้องทำให้ชัดเจน

3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม

3.1 ผู้เรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ทุกคนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ ครูควรใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ที่น่าสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การเล่าเรื่องรอบวง มุม สนทนา คู่ตรวจสอบ คู่คิด ฯลฯ

3.2 ผู้สอนสังเกตการณ์ทำงานของกลุ่ม คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ความกระจ่างในกรณีที่ผู้เรียนสงสัยต้องการความช่วยเหลือ

4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ขั้นนี้ผู้เรียนจะรายงานผลการทำงานกลุ่ม ผู้สอนและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล

5. ขั้นสรุปทบทวนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ขั้นนี้ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปทบทวน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ ช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมาย การเรียนที่กำหนดไว้ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 : 177 – 195) อ้างใน อารมณ์ ใจเที่ยง (2550 : 123 – 125)กล่าวถึง เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ว่า เทคนิคที่นำมาใช้ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีหลายวิธี ได้แนะนำไว้ดังนี้

1. ปริศนาความคิด (Jigsaw)

ปริศนาความคิด เป็นเทคนิคที่สมาชิกในกลุ่มแยกย้ายกันไปศึกษาหาความรู้ ในหัวข้อเนื้อหาที่แตกต่างกัน แล้วกลับเข้ากลุ่มมาถ่ายทอดความรู้ที่ได้มาให้สมาชิกกลุ่มฟัง วิธีนี้คล้ายกับการต่อภาพจิ๊กซอร์ จึงเรียกรูปวิธีนี้ว่า Jigsaw หรือปริศนาการคิด

ลักษณะการจัดกิจกรรม

ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันเข้ากลุ่มร่วมกันเรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home Group) สมาชิกในกลุ่มบ้านจะรับผิดชอบศึกษาหัวข้อที่แตกต่างกัน แล้วแยกย้ายไปเข้ากลุ่มใหม่ในหัวข้อเดียวกัน กลุ่มใหม่นี้เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) เมื่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทำงานร่วมกันเสร็จ ก็จะย้ายกลับไปกลุ่มเดิมคือ กลุ่มบ้านของตน นำความรู้ที่ได้จากการอภิปรายจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาสรุปให้กลุ่มบ้านฟัง ผู้สอนทดสอบและให้คะแนน

2. กลุ่มร่วมมือแข่งขัน (Teams – Games – Tournaments : TGT)

เทคนิคกลุ่มร่วมมือแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่สมาชิกในกลุ่มเรียนรู้เนื้อหาสาระจากผู้สอนด้วยกัน แล้วแต่ละคนแยกย้ายไปแข่งขันทดสอบความรู้ คะแนนที่ได้ของแต่ละคนจะนำมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุดได้รับรางวัล

ลักษณะการจัดกิจกรรม

สมาชิกกลุ่มจะช่วยกันเตรียมตัวเข้าแข่งขัน โดยผลัดกันถามตอบให้เกิดความแม่นยำในความรู้ที่ผู้สอนจะทดสอบ เมื่อได้เวลาแข่งขัน แต่ละทีมจะเข้าประจำโต๊ะแข่งขัน แล้วเริ่มเล่นเกมพร้อมกันด้วยชุดคำถามที่เหมือนกัน เมื่อการแข่งขันจบลงผู้เข้าร่วมแข่งขันจะกลับไปเข้าทีมเดิมของตนพร้อมคะแนนที่ได้รับ ทีมที่ได้คะแนนรวมสูงสุดถือว่าเป็นทีมชนะเลิศ

3. กลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT)

เทคนิคการเรียนรู้วิธีนี้ เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนได้แสดงความสามารถเฉพาะตนก่อน แล้วจึงจับคู่ตรวจสอบกันและกัน ช่วยเหลือกันทำใบงานจนสามารถผ่านได้ ต่อจากนั้นจึงนำคะแนนของแต่ละคนมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะเป็นฝ่ายได้รับรางวัล

ลักษณะการจัดกิจกรรม

กลุ่มจะมีสมาชิก 2 – 4 คน จับคู่กันทำงานตามใบงานที่ได้รับมอบหมาย แล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจผลงาน ถ้าผลงานยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ต้องแก้ไขจนกว่าจะผ่าน ต่อจากนั้นทุกคนจะทำข้อทดสอบ คะแนนของทุกคนจะมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับรางวัล

4. กลุ่มสืบค้น (Group Investigation : GI)

กลุ่มสืบค้น เป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้รับมอบหมายให้ค้นคว้าหาความรู้มา นำเสนอ ประกอบเนื้อหาที่เรียน อาจเป็นการทำงานตามใบงานที่กำหนด โดยที่ทุกคน ในกลุ่มรับรู้และช่วยกันทำงาน

ลักษณะการจัดกิจกรรม

สมาชิกกลุ่มจะช่วยกันศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ หรือความรู้มานำเสนอต่อชั้นเรียน โดยผู้สอนแบ่งเนื้อหาเป็นหัวข้อย่อย แต่ละกลุ่มศึกษากลุ่มละ 1 หัวข้อ เมื่อพร้อม ผู้เรียนจะนำเสนอผลงานที่แต่ละกลุ่ม แล้วร่วมกันประเมินผลงาน

5. กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together : LT)

กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน เป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมที่ให้สมาชิกในกลุ่มได้รับฝึกหัด มีบทบาทหน้าที่ทุกคน เช่น เป็นผู้อ่าน เป็นผู้จัดบันทึก เป็นผู้รายงานนำเสนอ เป็นต้น ทุกคนช่วยกันทำงาน จนได้ผลงานสำเร็จ ส่งและนำเสนอผู้สอน

ลักษณะการจัดกิจกรรม

กลุ่มผู้เรียนจะแบ่งหน้าที่กันทำงาน เช่น เป็นผู้อ่านคำสั่งใบงาน เป็นผู้จัดบันทึกงาน เป็นผู้หาคำตอบ เป็นผู้ตรวจคำตอบ เป็นต้น กลุ่มจะได้ผลงานที่เกิดจากการทำงานของทุกคน

6. กลุ่มร่วมกันคิด (Numbered Heads Together : NHT)

กิจกรรมนี้เหมาะสำหรับการทบทวนหรือตรวจสอบความเข้าใจ สมาชิกกลุ่มจะประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อนคละกัน จะช่วยกัน ค้นคว้าเตรียมตัวตอบคำถามที่ผู้สอนจะทดสอบ ผู้สอนจะเรียกถามทีละคน กลุ่มที่สมาชิกสามารถตอบคำถามได้มากแสดงว่าได้ช่วยเหลือกันดี

ลักษณะการจัดกิจกรรม

สมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน จะร่วมกันอภิปรายปัญหาที่ได้รับ เพื่อให้เกิดความพร้อมและความมั่นใจที่จะตอบคำถามผู้สอน ผู้สอนจะเรียกสมาชิกกลุ่มให้ตอบทีละคน แล้วนำคะแนนของแต่ละคนมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

7. กลุ่มร่วมมือ (Co – op Co - op)

กลุ่มร่วมมือเป็นเทคนิคการทำงานกลุ่มวิธีหนึ่ง โดยสมาชิกในกลุ่มที่มีความสามารถและความถนัดแตกต่างกันได้ แสดงบทบาทตามหน้าที่ที่ตนถนัดอย่างเต็มที่ ทำให้งานประสบผลสำเร็จ วิธีนี้ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกความรับผิดชอบการทำงานกลุ่มร่วมกัน และสนองต่อหลักการของการเรียนรู้ และร่วมมือที่ว่า “ความสำเร็จแต่ละคน คือ ความสำเร็จของกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่ม คือ ความสำเร็จของทุกคน”

ลักษณะการจัดกิจกรรม

สมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันจะแบ่งหน้าที่รับผิดชอบไปศึกษาหัวข้อย่อยที่ได้รับมอบหมาย แล้วนำงานจากการศึกษาค้นคว้ามารวมกันเป็นงานกลุ่มปรับปรุงให้ต่อเนื่องเชื่อมโยง มีความสละสลวย เสร็จแล้วจึงนำเสนอต่อชั้นเรียน ทุกกลุ่มจะช่วยกันประเมินผลงาน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการที่ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างแท้จริง ได้ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกเป็นผู้นำผู้ตามกลุ่มฝึกการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ และฝึกทักษะทางสังคม ผู้สอนควรเลือกใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ ดังกล่าวมาให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

แนวคิดกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT)

เทคนิคการเรียนรู้วิธีนี้ เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนได้แสดงความสามารถเฉพาะตนก่อน แล้วจึงจับคู่ตรวจสอบกันและกัน ช่วยเหลือกันทำใบงานจนสามารถผ่านได้ ต่อจากนั้นจึงนำคะแนนของแต่ละคนมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะเป็นฝ่ายได้รับรางวัล

ลักษณะการจัดกิจกรรม

กลุ่มจะมีสมาชิก 2 – 4 คน จับคู่กันทำงานตามใบงานที่ได้รับมอบหมาย แล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจผลงาน ถ้าผลงานยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ต้องแก้ไขจนกว่าจะผ่าน ต่อจากนั้นทุกคนจะทำข้อทดสอบ คะแนนของทุกคนจะมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับรางวัล

บทที่ 3

กระบวนการวิจัย

1. กระบวนการวิจัย :

1) ตัวแปรที่สนใจ

- ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

- เพศ

- อายุ

- ปัจจัยด้านความสนใจ

- จำนวนครั้งในการลงทะเบียน

- จำนวนครั้งที่เข้าเรียน

- การอ่านหนังสือ/เตรียมตัวล่วงหน้าก่อนเรียน

- การทบทวน/ทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

- คะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนเรียน

- คะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังเรียน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ

ร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนกระบวนการความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ ในภาคเรียนฤดูร้อน ปีการศึกษา 2556

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนและเข้าฟังบรรยายในกระบวนการความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ ในภาคเรียนฤดูร้อน ปีการศึกษา 2556 จำนวน 25 คน

3) การกำหนดเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามและแบบทดสอบเพื่อใช้วัดความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาจากการฟังบรรยายซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนครั้งที่ลงทะเบียน จำนวนครั้งที่เข้าเรียน การเตรียมตัวล่วงหน้าและการทบทวน/ทำแบบฝึกหัด

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาก่อนเรียน ในหัวข้อการบริหารธุรกิจทั่วไป

ส่วนที่ 3 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาหลังเรียน ในหัวข้อการบริหารธุรกิจทั่วไป โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ทบทวนคำถามในแบบทดสอบให้มีเนื้อหาตรงกับเนื้อหาที่นักศึกษาเรียน กระบวนการรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT)

4) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. วางแผนการสอนหัวข้อการบริหารธุรกิจทั่วไป โดยเน้นการสอนเชิงทฤษฎี และการประยุกต์พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้
2. ออกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ความสนใจและวัดความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT)
3. ให้นักศึกษาทำแบบสอบถามและแบบทดสอบก่อนเรียน ก่อนเริ่มบรรยายในชั้นเรียน
4. เมื่อบรรยายจบให้นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ
5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแบบสอบถาม แบบทดสอบ และความถูกต้องของแบบทดสอบแล้วให้คะแนน
6. ป้อนรหัสข้อมูล ลงฐานข้อมูล วิเคราะห์และแปลผล

5) แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) ศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาจากจำนวน และร้อยละของเพศ อายุ จำนวนครั้งที่ลงทะเบียน จำนวนครั้งที่เข้าเรียน การเตรียมตัวล่วงหน้าและการทบทวน/ทำแบบฝึกหัด ของนักศึกษาที่เข้าฟังบรรยาย

(2) ตรวจสอบและรวบรวมคะแนนแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ ศึกษาคะแนนเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มสืบค้นและ แบบทดสอบความพึงพอใจด้วยสถิติที่ทดสอบ t-test

(3) พิจารณาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจก่อนเรียน และ หลังเรียน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มสืบค้นของนักศึกษาที่มีจำนวน ครั้งที่ลงทะเบียน จำนวนครั้งที่เข้าเรียน การเตรียมตัวล่วงหน้า และการทบทวน/ทำ แบบฝึกหัดแตกต่างกัน ด้วยสถิติที่ทดสอบ เช่น t-test, F-test และ ANOVA

(4) พิจารณาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจก่อนเรียน และ หลังเรียน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มสืบค้นของนักศึกษาที่มีจำนวน ครั้งที่ลงทะเบียน จำนวนครั้งที่เข้าเรียน การเตรียมตัวล่วงหน้า และการทบทวน/ทำ แบบฝึกหัดแตกต่างกัน ด้วยสถิติที่ทดสอบ เช่น t-test, F-test และ ANOVA

บทที่ 4

การประมวลผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล :

1. ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

การบรรยายในหัวข้อความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ ในวันที่ 18 เมษายน 2557 มีนักศึกษาเข้าร่วมฟังบรรยายจำนวน 25 คน แบ่งเป็นเพศชาย 8 คน(ร้อยละ 32) และเพศหญิง 17 คน (ร้อยละ 68)

ตาราง 4

ข้อมูลประชากร	หัวข้อความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ	
	จำนวน	สัดส่วน
จำนวนทั้งหมด	25	100%
เพศ		
ชาย	8	32.00%
หญิง	17	68.00%

2. ข้อมูลด้านความสนใจ

นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา MGT1001 เป็นครั้งแรก (ร้อยละ 72) และร้อยละ 28 ลงทะเบียนมากกว่า 1 ครั้ง

นักศึกษาที่ได้เข้าฟังบรรยายกระบวนวิชา MGT1001 มาแล้ว 1-5 ครั้ง (ร้อยละ 28)และนักศึกษาที่เข้าเรียนมากกว่า 5 ครั้ง (ร้อยละ 72)

นักศึกษาร้อยละ 72 มีการเตรียมตัว/อ่านหนังสือมาก่อนเข้าฟังบรรยาย บ้างเป็นบางครั้ง ในขณะที่มีผู้ที่ไม่เคยเตรียมตัวมาก่อนเลยเพียงร้อยละ 28

สำหรับด้านการทบทวน/ทำแบบฝึกหัดหลังจากฟังบรรยาย พบว่า ร้อยละ 92 กลับไปทบทวน/ทำแบบฝึกหัด และมีนักศึกษาร้อยละ 8 ไม่เคยทบทวน/ทำแบบฝึกหัดเลยดังตารางข้างต้น

ตาราง 5 ทดสอบผลต่างคะแนนเมื่อ นักศึกษา มีจำนวนการลงทะเบียนต่างกัน

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
ก่อน	ครั้งแรก	18	4.50	2.036	0.254	0.778
สอน	1-3	6	4.67	2.160		
	มากกว่า 3	1	6.00	0.000	0.359	0.703
หลัง	ครั้งแรก	18	5.72	2.421		
สอน	1-3	6	4.83	1.835		
	มากกว่า 3	1	6.00	0.000		

ตาราง 5 (ต่อ) ทดสอบผลต่างคะแนนเมื่อ นักศึกษา มีจำนวนการเข้าเรียนต่างกัน

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
ก่อนสอน	1-5 ครั้ง	7	5.00	1.633	0.246	0.784
	มากกว่า 5 ครั้ง	8	4.25	2.435		
	ทุกครั้ง	10	4.60	2.011		
หลังสอน	1-5 ครั้ง	7	6.14	2.410	0.761	0.479
	มากกว่า 5 ครั้ง	8	4.75	2.605		
	ทุกครั้ง	10	5.70	1.829		

ตาราง 5 (ต่อ) ทดสอบผลต่างคะแนนเมื่อ นักศึกษา มีการเตรียมตัวต่างกัน

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
ก่อนสอน	ไม่เคย	3	5.33	0.577	0.251	0.780
	บางครั้ง	18	4.56	2.064		
	เป็นประจำ	4	4.25	2.630		
หลังสอน	ไม่เคย	3	5.33	1.528	0.302	0.742
	บางครั้ง	18	5.72	2.396		
	เป็นประจำ	4	4.75	2.217		

ตาราง 5 (ต่อ) ทดสอบผลต่างคะแนนเมื่อ นักศึกษา มีการทบทวนต่างกัน

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
ก่อนสอน	ไม่เคย	2	5.50	0.707	0.216	0.807
	บางครั้ง	16	4.56	2.190		
	เป็นประจำ	7	4.43	1.902		
หลังสอน	ไม่เคย	2	5.50	2.121	0.002	0.998
	บางครั้ง	16	5.50	2.394		
	เป็นประจำ	7	5.57	2.225		

3. ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจ

จากการวัดความรู้ความเข้าใจ ในหัวข้อความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจของ นักศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบความเข้าใจ ก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ และหลังเรียน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกุ่มสี่คนจำนวน 10 ข้อ ได้ผล ดังตาราง

ผลการบรรยายในหัวข้อความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ

ตาราง 6 จำนวนคนที่ทำถูกในแต่ละข้อ

ข้อ	ก่อนสอนจำนวน	ร้อยละ	หลังสอนจำนวน	ร้อยละ
1	18	72.00	19	76.00
2	20	80.00	22	88.00
3	13	52.00	16	64.00
4	17	68.00	20	80.00
5	7	28.00	11	44.00
6	9	36.00	15	60.00
7	5	20.00	5	20.00
8	15	60.00	17	68.00
9	8	32.00	8	32.00
10	3	12.00	5	20.00

1. โดยเฉลี่ย ก่อนเรียนนักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ย ประมาณ 4.6 คะแนน ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT) ได้ประมาณ 5.52 คะแนน เมื่อทำการทดสอบปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (sig. = 0.00) ดังตารางคะแนนความรู้ความเข้าใจ

ตาราง 6 (ต่อ) ทดสอบคะแนนความต่างระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

	Mean	N	Std. Deviation	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	4.60	25	2.00	-2.697	0.00*
หลังเรียน	5.52	25	2.24		

4. ทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา

เมื่อทำการศึกษาโดยจำแนกตามเพศ อายุ จำนวนครั้งที่ลงทะเบียน จำนวนครั้งที่เข้าเรียน การเตรียมตัวล่วงหน้าและการทบทวน/ทำแบบฝึกหัดของ นักศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าไม่แตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 7 ความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง

	เพศ	N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
ก่อนสอน	ชาย	8	5.38	1.69	0.815	0.376
	หญิง	17	4.24	2.08		
หลังสอน	ชาย	8	6.25	2.25	0.157	0.696
	หญิง	17	5.18	2.22		

ตาราง 7 (ต่อ) ทดสอบความต่างคะแนน เมื่ออายุต่างกัน

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
ก่อนสอน	น้อยกว่า20	15	4.53	2.167	0.239	0.789
	20-25	9	4.56	1.878		
	มากกว่า 25	1	6.00	0.000		
หลังสอน	น้อยกว่า20	15	5.33	2.440	0.125	0.883
	20-25	9	5.78	2.108		
	มากกว่า 25	1	6.00	0.000		

ตาราง 7 (ต่อ) ทดสอบผลต่างคะแนนเมื่อ นักศึกษา มีจำนวนการลงทะเบียนต่างกัน

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
ก่อนสอน	ครั้งแรก	18	4.50	2.036	0.254	0.778
	1-3	6	4.67	2.160		
	มากกว่า 3	1	6.00	0.000		
หลังสอน	ครั้งแรก	18	5.72	2.421	0.359	0.703
	1-3	6	4.83	1.835		
	มากกว่า 3	1	6.00	0.000		

ตาราง 7 (ต่อ) ทดสอบผลต่างคะแนนเมื่อ นักศึกษา มีจำนวนการเข้าเรียนต่างกัน

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
ก่อนสอน	1-5 ครั้ง	7	5.00	1.633	0.246	0.784
	มากกว่า 5 ครั้ง	8	4.25	2.435		
	ทุกครั้ง	10	4.60	2.011		
หลังสอน	1-5 ครั้ง	7	6.14	2.410	0.761	0.479
	มากกว่า 5 ครั้ง	8	4.75	2.605		
	ทุกครั้ง	10	5.70	1.829		

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT) เทคนิคการเรียนรู้วิธีนี้ เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนได้แสดงความสามารถเฉพาะตนก่อน แล้วจึงจับคู่ตรวจสอบกันและกันช่วยเหลือกันทำใบงานจนสามารถผ่านได้ ต่อจากนั้นจึงนำคะแนนของแต่ละคนมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะเป็นฝ่ายได้รับรางวัล

โดยที่แต่ละกลุ่มจะมีสมาชิก 2 – 4 คน จับคู่กันทำงานตามใบงานที่ได้รับมอบหมาย แล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจผลงาน ถ้าผลงานยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ต้องแก้ไขจนกว่าจะผ่าน ต่อจากนั้นทุกคนจะทำข้อทดสอบ คะแนนของทุกคนจะมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับรางวัล

1. ผลสรุปและข้อเสนอแนะ :

1.1 ผลสรุปและข้อสังเกต

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจในหัวข้อเรื่องการบริหารธุรกิจทั่วไป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ลงทะเบียนและเข้าฟังบรรยายในกระบวนวิชา MGT1001 ในภาคเรียน ฤดูร้อน 2556 นั้น สามารถสรุปได้ว่า

(1) หลังการบรรยายนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (MGT 1001) เรื่องการบริหารธุรกิจทั่วไป ดีขึ้นเล็กน้อย

(2) ปัจจัยด้านเพศ อายุ จำนวนครั้งที่เข้าเรียน การเตรียมตัวล่วงหน้าและการทบทวน/ทำแบบฝึกหัดของนักศึกษาไม่มีผลต่อคะแนนการทดสอบ

(3) หลังการบรรยายโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ประเด็นคำถามได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

(4) การเรียนแบบร่วมมือ ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุก ๆ คนร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ทุก ๆ คนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน

(5) การเรียนแบบร่วมมือ ช่วยสมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด พูดยแสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน

(6) การเรียนแบบร่วมมือ ช่วยเสริมให้มีความช่วยเหลือกัน เช่น เด็กเก่งช่วย เด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่ง ภาคภูมิใจ รู้จักใช้เวลา ส่วนเด็กที่ไม่เก่งเกิดความ ซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน

(7) การเรียนแบบร่วมมือ ช่วยร่วมกันคิดทุกคน ทำให้เกิดการระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อประเมินคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริม ให้ช่วยกันคิดหาข้อมูลให้มาก และวิเคราะห์และตัดสินใจเลือก

(8) การเรียนแบบร่วมมือ ช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การอยู่ร่วมกัน ด้วยมนุษย-สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจกันและกัน อีกทั้งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะ การทำงานเป็นกลุ่ม สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

1.2 ข้อสังเกต

(1) หลังจากทำแบบทดสอบ นักศึกษาเริ่มมีการจับกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาใน แบบทดสอบที่ได้พบ

(2) มีนักศึกษาให้ความสนใจ สอบถาม แนวคิดและกระบวนการศึกษาเพิ่ม มากขึ้น

(3) นักศึกษามีความกระตือรือร้นและสนใจเรียนมากขึ้นเมื่อ ได้มีการทำ แบบทดสอบ

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ในการสอนนั้นไม่สามารถสรุปได้ว่าวิธีสอนวิธีใดวิธีหนึ่งจะใช้ได้ผลในการ ถ่ายทอดความรู้ เจตคติ และทักษะได้ดีที่สุด การเลือกวิธีสอนนั้นขึ้นอยู่กับ องค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เช่น เนื้อหาวิธีที่สอน วัตถุประสงค์ของบทเรียน ธรรมชาติของผู้เรียน และเวลาที่ใช้ในการสอน จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นว่าใน การสอนบทเรียนพึงควรประกอบด้วยวิธีสอนหลาย ๆ แบบ ส่วนจะใช้แบบใดหรือ วิธีใคนั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน

2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรนำผลการศึกษานี้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนต่อไป

แบบสอบถาม

การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (MGT 1001)
เรื่องการบริหารธุรกิจทั่วไป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้เทคนิค
การเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

- เพศ 1) ชาย 2) หญิง
- อายุ 1) น้อยกว่า 20 ปี 2) 20 – 25 ปี 3) มากกว่า 25 ปี
- จำนวนครั้งที่ลงทะเบียน
 1) ครั้งแรก 2) 1 – 3 ครั้ง 3) มากกว่า 3 ครั้ง
- จำนวนครั้งที่เข้าเรียน
 1) ครั้งแรก 2) 1 – 5 ครั้ง 3) มากกว่า 5 ครั้ง 4) เข้าเรียนทุก
ครั้ง
- การเตรียมตัวล่วงหน้า
 1) ไม่เคย 2) บางครั้ง 3) เป็นประจำ
- การทบทวน/ทำแบบฝึกหัด
 1) ไม่เคย 2) บางครั้ง 3) เป็นประจำ

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจก่อนเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่คิดว่าถูกต้อง

- ในข้อใดต่อไปนี้ ใช้เป็นเครื่องวัดผลการดำเนินงานของเศรษฐกิจ
1. GNP 2. GDP 3. GRP 4. GPS 5. GPRS
- ผลิตภาพ (Productivity) มีความเกี่ยวข้องกับข้อใด
1. Input และ Output 2. GNP และ GDP
3. การใช้ทรัพยากรและผลผลิตที่ได้ 4. ข้อ 1 และ ข้อ 2 ถูก
5. ข้อ 1 และ ข้อ 3 ถูก

3. สิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ ที่มีอิทธิพลต่อบุคคล ต่อบุคลากรธุรกิจ และต่อชุมชนนั้น ได้แก่ในข้อใด

1. เศรษฐกิจ – สังคม
2. กฎหมาย – การเมือง
3. โลกาภิวัตน์ – รัฐบาล
4. ข้อ 1 และข้อ 3 ถูก
5. ข้อ 1,2 และ 3 ถูก

จงใช้คำตอบต่อไปนี้ ตอบข้อ 4 – 6

1. ขึ้นแนะนำ
2. ขึ้นการเจริญเติบโต
3. ขึ้นการเจริญเติบโตเต็มที่
4. ขึ้นชะงักงัน
5. ขึ้นถดถอย

4. ในขั้นตอนใดที่มีราคาต้นทุนต่อหน่วย เริ่มลดลง
5. ในขั้นตอนใดที่มีราคาต้นทุนสูง มีจำนวนการขายต่ำ
6. ในขั้นตอนใดที่จำนวนการขายเริ่มนิ่งอยู่กับที่ และค่อย ๆ ลดน้อยลง

จงใช้คำตอบต่อไปนี้ ตอบข้อ 7 – 9

1. การจัดจำหน่ายแบบเบ็ดเสร็จ
 2. การจัดจำหน่ายแบบเลือกจำหน่าย
 3. การจัดจำหน่ายแบบครอบคลุมตลาดทั้งหมด
 4. การจัดจำหน่ายแบบหน่วยต่อหน่วย
 5. การจัดจำหน่ายแบบแบ่งเขตชุมชน
 7. เป็นวิธีการที่ใช้ทั้งพ่อค้าปลีกและพ่อค้าส่งจำนวนมาก
 8. เป็นวิธีการที่ใช้พ่อค้าส่งและพ่อค้าปลีกจำนวนจำกัด
 9. เป็นวิธีการใช้พ่อค้าปลีกเพียงคนเดียวต่อหนึ่งชุมชน
 10. การที่ “Pizza Hut” ออกพิซซ่ารูปสี่เหลี่ยมด้านเท่า ตรงกับข้อใด
1. Product
 2. Price
 3. Place
 4. Promotion
 5. ไม่มีข้อใดถูก

ส่วนที่ 3 ความรู้ ความเข้าใจ หลังเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่คิดว่าถูกต้อง

1. ธุรกิจ (Business) คือ

1. ความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรภายใต้กฎเกณฑ์ในการร่วมมือเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน
2. กิจกรรมในการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการเพื่อสนองตอบสังคม
3. องค์กรหนึ่งซึ่งมีหน้าที่ดำเนินงานตามความต้องการของชุมชน
4. กิจกรรมที่จัดหาปัจจัยการผลิตเพื่อนำเข้ากระบวนการแปลงสภาพต่อไป
5. การนำปัจจัยภายในมาปรับให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมในเวลานั้น

2. การประกอบธุรกิจต้องอาศัยความรู้หลายด้านยกเว้น

1. ด้านสังคมวิทยา
2. ด้านกฎหมายและการเมือง
3. ด้านนิเวศวิทยา
4. ด้านมนุษยวิทยา
5. ด้านการเงินและบัญชี

3. ระบบเศรษฐกิจใหม่ (New Economy) หมายถึง

1. ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม (Capitalism)
2. ระบบเศรษฐกิจการค้าเสรี (Free-enterprise)
3. ระบบเศรษฐกิจผูกขาด (Monopoly)
4. ระบบเศรษฐกิจแบบผสม (Mixed Economy)
5. ข้อ 1 และ 2

4. นิเวศวิทยา (Ecology) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ

1. ความสัมพันธ์ของคนกับสภาพเศรษฐกิจ
2. ความสัมพันธ์ของคนกับมลภาวะ
3. ความสัมพันธ์ของคนกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ
4. ความสัมพันธ์ของมลภาวะกับชุมชนที่อยู่อาศัย
5. ความสัมพันธ์ของโลกกับสภาพแวดล้อม

5. สิทธิขั้นพื้นฐานในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน เป็นสิทธิในระบบเศรษฐกิจแบบใด

1. สังคมนิยม
2. ทุนนิยม
3. คอมมิวนิสต์
4. แบบกึ่งผูกขาด
5. เผด็จการ

6. ผู้ประกอบการ (Entrepreneurs)

1. ผู้ที่ก่อตั้งกิจการ (Founder)
2. ผู้บริหารกิจการ (Manager)
3. ผู้เป็นเจ้าของเงินทุน (Owner)
4. ผู้รับความเสี่ยง (Risk-taker)
5. ผู้คิดค้นนวัตกรรม (Innovator)

7. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsibilities) คือ

1. ผลลัพธ์จากการดำเนินงานที่ถูกต้องตามที่องค์การกำหนดไว้
2. การดำเนินงานของกิจการที่สังคมคาดหวัง
3. การดำเนินงานของกิจการที่ถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบของสังคม
4. การดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่ธุรกิจจำเป็นต้องกระทำจึงจะบรรลุเป้าหมาย
5. การประกอบธุรกิจที่สังคมต้องการ

8. จริยธรรม (Ethics) ถือได้ว่าเป็น

1. ภาระหน้าที่ (Obligation) ที่ธุรกิจจำเป็นต้องกระทำ
2. การตอบสนองสังคม และการคืนกำไรสู่สังคม
3. ความรับผิดชอบต่อสังคมที่ธุรกิจควรกระทำ
4. การปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ถูกต้อง
5. การรู้ถึงกฎเกณฑ์ในการดำรงชีวิตอยู่โดยไม่รบกวนผู้อื่น

9. ข้อใดเป็นผลเสียของการดำเนินธุรกิจแบบเจ้าของคนเดียว

1. การขาดความสามารถในการบริหารงานที่ดี
2. การทำงานและการตัดสินใจที่รวดเร็ว
3. การใช้เงินทุนและมีเครดิตสูง
4. จัดตั้งและล้มเลิกได้ง่าย
5. มีภาระหนี้สินจำนวนมาก ภายในวงเงินที่กำหนดไว้

10. โครงสร้างองค์การของกิจการเจ้าของคนเดียวควรเป็นแบบใด

1. แบบผสมผสาน
2. แบบสายงานหลัก
3. แบบสายงานสนับสนุน
4. แบบตามหน้าที่
5. แบบง่าย

บรรณานุกรม

การเรียนรู้แบบร่วมมือ(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก

<http://math53sec1.blogspot.com/2012/09/135-theory-of-cooperative-or.html> เข้าถึงเมื่อ
วันที่ 15 พฤษภาคม 2557

ณัชชากัญญา วิรัตน์ชัยวรรณ.ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ

(Theory of Cooperative or Collaborative Learning). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก

: <http://www.learners.in.th/blogs/posts/386486>. วันที่สืบค้นข้อมูล :10 พฤษภาคม 2557.

ทฤษฎีความต้องการ (ออนไลน์). เข้าถึงจาก

http://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/Need_Theories.htm วันที่สืบค้น
8 พฤษภาคม 2557

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ .(ออนไลน์). เข้าได้จาก: www.edu.cru.in.th/anuchit/it5202/7.doc.

สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2557

ทฤษฎีการเรียนการสอนที่เน้นสติปัญญา (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก [http://e-book.ram.edu/e-](http://e-book.ram.edu/e-book/s/SE742/chapter3.pdf)

[book/s/SE742/chapter3.pdf](http://e-book.ram.edu/e-book/s/SE742/chapter3.pdf). เข้าถึงเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2557.

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.pochanukul.com/?p=157>

เข้าถึงเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2557.

พงษ์รินทร์ ภูดี. (2551). ปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อ

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัด
อาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยวงษ์
ชวลิตกุล

รูปแบบของระบบเศรษฐกิจ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก

<http://knowledge.eduzones.com/knowledge-2-10-29470.html> เข้าถึงเมื่อวันที่ 16
พฤษภาคม 2557

รีอบบินส์, สตีเฟน พี, (2547) การจัดการและพฤติกรรมองค์กร วันที่สืบค้น 14 พฤษภาคม 2557

Nagata and Ronkowski .[ออนไลน์]. (<http://www.slideshare.net/worawan.wat/coop>)เข้าถึงเมื่อ

วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ.2557

CSR (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.csrcom.com/csr.php> เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2557

CSR : การรับผิดชอบต่อสังคม (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://www.thaicr.com/2006/03/blog-post_20.html เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2557